

Iskra

24

Med ekipami so se letos najbolj izkazali športniki iz Kibernetike, njihov predstavnik je v sredini, na desni je predstavnik drugo uvrščene Telematike, na levi pa Avtoelektrike, ki je zmagala lani.

Kranj gostil tudi športnike

Teden dni pred osrednjim praznovanjem dneva Iskre — dneva borca in seveda lepega jubileja štirih desetletij nastajanja sedanje, kot temu radi pa tudi upravičeno pravimo, »Velike Iskre«, je bilo v njenem rojstnem mestu-Kranju tradicionalno srečanje Iskrinih ljubiteljev športa in rekreacije: tokrat so bile že XXII. letne športne igre SOZD Iskra. Tudi organizatorji tega športnega tekmovanja so bile tri kranjske Iskrine delovne organizacije — Telematika, Kibernetika in ERO, s svojo že utečeno ekipo so priskočili na pomoč tudi fantje iz Invest Servisa.

Dela vsekakor ni bilo malo, saj ni enostavno pripraviti vse potrebno za tekmovanje skoraj 1500 športnikov, za njihovo nastanitev, za prehrano in, nenazadnje, za to, da se bodo dobro počutili, da bodo odnesli domov najlepše spomine. In to je gotovo tudi osrednji namen teh srečanj Iskrinih športnikov, da se v dneh tekmovanja ne spoznajo le kot športniki pač pa tudi kot sodelavci, prijatelji, Iskraši,

Iskrine letne športne igre so bile torej že dvaindvajsetič po vrsti. V teh dobrih dveh desetletjih so postale že kar nepogrešljivo srečanje Iskrinih športnikov in rekreativcev. Žal so pri tem nekoliko okostenele in to kljub pozivom mnogih v Iskri, da bi jih bilo potrebno pomladiti, pomladiti v tem smislu, da bi uvedli še nekatere nove športne discipline: v njih ni niti ene atletske panoge, niti plavanja, niti kolesarjenja... So tudi še drugi predlogi in veljalo bi jim prisluhniti, res pa je, da se tudi pri delavskih športnih igrah, kot so naše, vse začne in konča pri — denarju.

Lado Drobež

Četrta seja Področnega kolegija za organizacijo in informatiko

Le na novih osnovah...

Iskrino prihodnost bomo lahko gradili le na novih osnovah, ob vzpostavljanju trdnejših notranjih povezav, ob združevanju tehnologij in tehnološkega znanja, pretoku znanja in kadrov in nenazadnje še bolj kakovostnem trženju. Sedanja razdrobljenost takšnih Iskrinih ciljev še zdaleč ne omogoča.

To so vodilne misli s seje Področnega kolegija za organizacijo in informatiko SOZD Iskra, ki je bila enajstega junija v delovni organizaciji ZORIN TOZD INDOK. Člani kolegija so na seji razpravljali, da današnji celotni sistem Iskre ni več enoten, da procesi vodijo v osamosvojitve, razdrobljenost in zato je nujno potrebna reintegracija SOZD Iskra, predvsem pa tehnološka integracija, ki bi jo lahko dosegli z reintegracijo upravljanja. To pa vsekakor zahteva dinamiko,

flexibilnost in projekten način dela.

Člani področnega kolegija so obravnavali predlog modela internih razpisov za projektne naloge, kjer gre za projekte, ki so skupnega pomena. Predlagali so, da bi na ravni SOZD oblikovali neke vrste rizični sklad, kjer bi se zbirala začetna sredstva za projektne naloge. Poleg tega so imenovali skupino, ki bi skupaj s strokovnjaki do oktobra izdelala predlog modela za skupne projekte na področju informatike in orga-

nizacije. Tudi tu so opozarjali na tehnološko raznolikost v celotni Iskri in poudarili, da je treba za projekte postaviti standarde in se dosledneje ravnati po njih, saj nam poenotena standardizacija gotovo poveča gospodarjenje. Seveda je ta problematika kompleksna, zato bodo o njej temeljiteje razpravljali na naslednji seji področnega kolegija.

Med drugim so člani kolegija sprejeli Poslovnik področnega kolegija za organizacijo in informatiko SOZD Iskra in po-

slušali poročilo Komisije za projektno nalogo: »Podrobna zasnova informacijskega sistema v SOZD Iskra — četrti del«. Ob koncu so se seznanili tudi s problematiko Biroja za industrijski inženiring, ki zaradi premajhne zastopanosti njihove dejavnosti v SOZD Iskra, želi izstopiti iz DO ZORIN in SOZD. Člani kolegija so enotno menili, da Iskra potrebuje to dejavnost, zato se morajo delovne organizacije in BII dogovoriti, na katerih področjih bodo sodelovale v bodoče.e.

Po zaključku kolegija, ki ga je vodil član KPO SOZD Iskra Ivo Banič, so si člani ogledali in spoznali dejavnost INDOK centra.

Vesna Žunič

Predstavitev sistemov digitalnega prenosa

Na Brdu so v ponedeljek, 23. t. m. že sedmič promovirali sisteme digitalnega prenosa. Naši delovni organizaciji, Elektrovezve in CEO sta namreč predstavili prvega dne, z ustrežno, nazorno predstavitevijo širši javnosti, kaj vse smo v Iskri v tem času storili in ustvarili na področju sistemov digitalnega prenosa. V naslednjih dneh, do petka, 27. junija pa so potekala posvetovanja in razgovori o tej temi, pri katerih so sodelovali tudi predstavniki naših velikih sistemov kot PTT, železnica in drugi.

S sedmo promocijo sistemov digitalnega prenosa tako Iskra izpričuje svojo odločnost, da tudi v prihodnje ostane v vrhu jugoslovanskih proizvajalcev tovrstne opreme. Sociološki, gospodarski in tehnološki razvoj družbe je nerazdružljivo povezan z razvitostjo telekomunikacijskega omrežja, ki je z uvajanjem digitalizacije na pragu ene izmed večjih preobrazb.

S sistemi prenosa Iskra tokrat daje poudarek zaključeni infrastrukturi telekomunikacij — to je realizaciji spojnih poti, ki tvorijo ožilje za pretok informacij. Digitalizacija tega ožilja ima svoje opravičilo tudi v analognem okolju, saj povečuje zmogljivost prenosa po nizkofrekvenčnih kabljih do sedemkrat, je pa povsem nepogrešljiva v mešanem in povsem digitalnem okolju. Pomembno dejstvo je, da je digitalizacijo prenosnih poti potrebno opraviti časovno pred uvedbo digitalnih posredovalnih centrov — central, kajti le v tem primeru pridejo prednosti digitalizacije telekomunikacijskega omrežja do polnega izraza.

Iskra lahko ponudi jugoslovanskemu tržišču sisteme digitalnega prenosa vseh hierarističnih ravni prenosa od 30 do vključno 7680

multiplesiranih telefonskih kanalov (po OOITI in CEPT). Višje ravni prenosa 1920 in 7690, kot tudi nekateri elementi prenosa do 480 telefonskih kanalov so iz naslova kooperacije z inozemskimi partnerji.

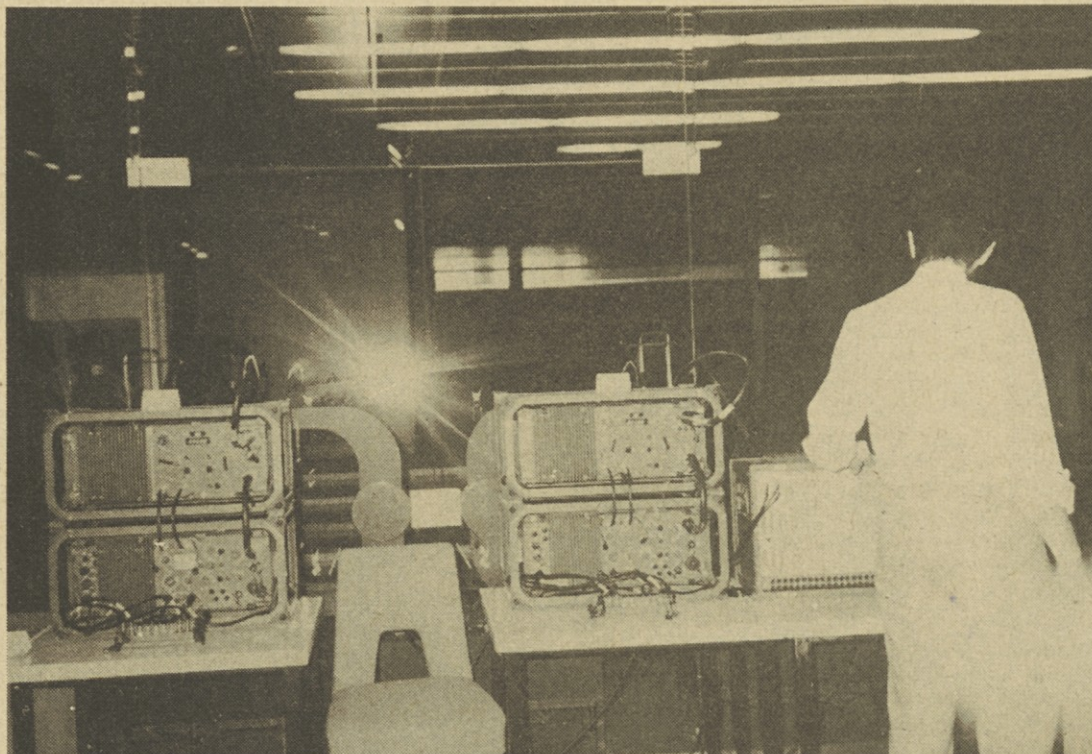
Za promocijo na Brdu je Iskra pripravila predvsem opremo iz naslovov lastnega razvoja in proizvodnje Iskre Elektrovezve in Iskre CEO:

- 30 kanalni PCM multiplexer v raznih namenih in izvedbah
- linijsko opremo za prenos 30 multiplesiranih telefonskih kanalov po simetričnih kabljih,
- optične kable,
- optolinijsko opremo za prenos 30, 120 in 480 multiplesiranih telefonskih kanalov
- naprave za prenos po usmerjenih zvezah 30 in 120 mul-

tipleksiranih telefonskih kanalov

Oprema na Brdu je v delujočem stanju in je povezana v neko fiktivno omrežje. S tem Iskra želi pokazati, da je sposobna ustvariti iz lastnega razvoja proizvodnjo opreme visoke tehnologije in, da se želi tvorno vključevati v tokove svetovne trgovine opreme za moderne telekomunikacije.

D. Ž.

S predstavltve na Brdu

Ob izidu knjige informacijska doba

Znanje in informacija sta svetovni kategoriji in vsakršno ekonomsko, politično, ali kulturno/zapiranje pred svetom bi bilo samomorilsko dejanje. Nenehno in takoj se moramo odzivati na gibanja informacijskih tehnologij in njihovih posledic ter se vanje najhitreje in najbolje vključevati. Usodne posledice naše indolence so že tu in se odražajo v povečevanju ključnih težav — produktivnosti, izvozu, strukturi gospodarstva, inflaciji, zadolženosti...

Morda je to osrednje sporočilo pravkar izdane knjige *Informacijska doba* (Informaciono doba) avtorja Bore Jevtiča. Izdajo knjige je ob 40-letnici proslavljanja gmotno podprla Iskra in, kot je na tiskovni konferenci ob izidu knjige dejal član KPO SOZD Iskra Miloš Kobe, v prepričanju, da bo to delo pripomoglo k osveščanju jugoslovanske javnosti v zvezi s pojavom tako imenovane informacijske družbe, ki nezadržno prihaja tudi k nam, navkljub vsem odporom, pomislekom in bojaznim.

Tiskovne konference v Iskrini poslovni stavbi v Ljubljani se je udeležil tudi avtor tega dela, ugledni diplomat Bora Jevtič. Iz njegove daljše predstavitve povzemamo naslednje njegove misli: »Najpomembnejše je v tem trenutku, da naša družba spozna, da se dogaja nekaj zgodovinskega in, da smo v procesu presnove industrijske družbe v informacijsko. Takoj se moramo začeti vključevati v te, naj znova poudarim, zgodovinske družbeno-tehnološke procese, s tem pa se bo Jugoslavija znova vrnila v napredni tok sprememb. Žal ugotavljam, da je v Jugoslaviji razumevanje družbenega razvoja povsem drugačno kot na zahodu; pri pisanju te knjige sem se tudi jaz boril sam s seboj. Prisiliti moramo družbo, da bo začela drugače razmišljati in, da bo spoznala, da je pred zgodovinsko odločitvijo,« je med drugim dejal na tiskovni konferenci Bora Jevtič.

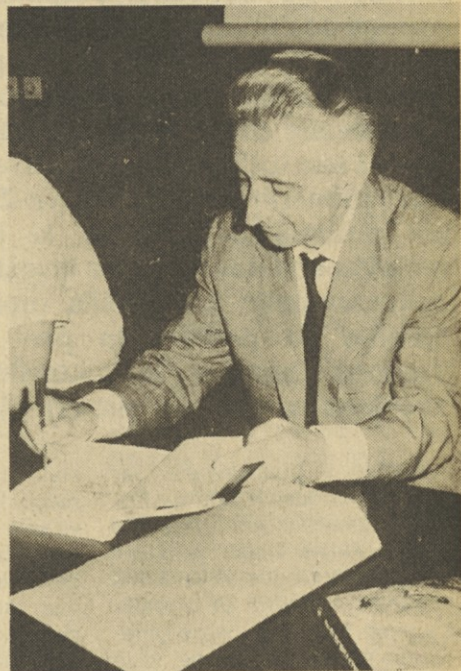
»Informacijska doba« je že sedmo knjižno delo Bore Jevtiča. Ugledni avtor je doslej izdal že naslednja dela: *Država i privreda u SAD* (1964), *Odnosi neravnopravnosti* (1969), *Samoupravna opredeljenja* (1972), *Neposredna demokratija* (1974), *Medžunarodna uloga nesvrsta-*

nosti (1976) in *Društvo industrijalizma* (1983).

Nova knjiga je razdeljena na šest osnovnih poglavij. Po uvodnih mislih obdeluje avtor v drugem poglavju velikanske spremembe v razvoju sodobne znanstvene misli v začetkih 20. stoletja. Tretje poglavje preučuje tehnološko gospodarjenje in informacijsko revolucijo, do katere je pripeljal razvoj teoretičnih znanosti. Naslov četrtega poglavja je *Ekonomska depresija in politične raziskave*, peto poglavje pa obdeluje prilagajanje zahtevam tehnološkega gospodarjenja in informatizacije. Šesti del knjige spremlja vplive »znanstvene renesanse« dvajsetega stoletja, povezanosti tehnološkega gospodarjenja in družbenih procesov z miselno in umetniško ustvarjalnostjo. Zadnje, sedmo poglavje je usmerjeno k dolgoročnim posledicam informacijskega razvoja industrije.

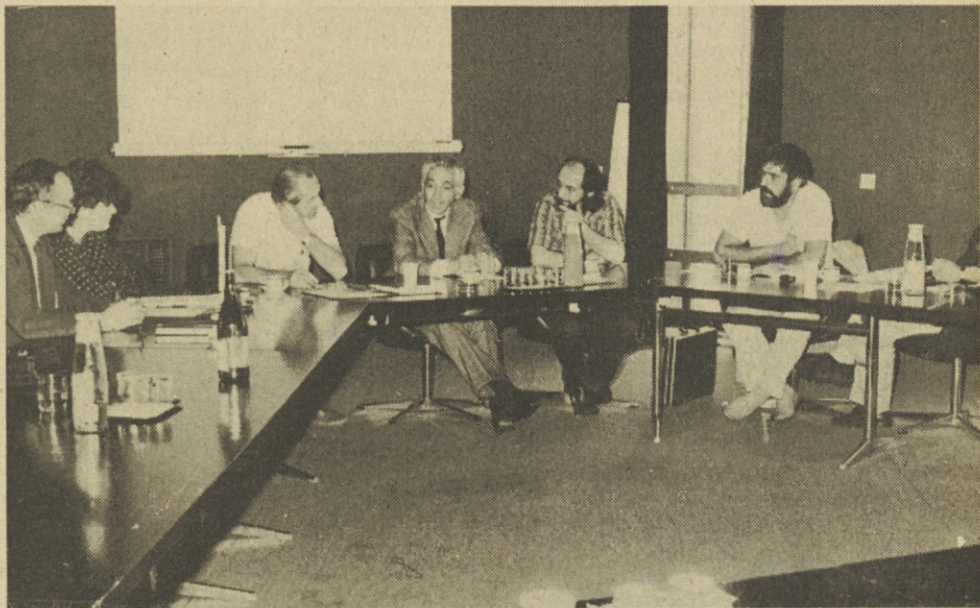
Osnovno sporočilo knjige je, kot že rečeno, vsekakor to, da osvesti jugoslovansko javnost (napisana je za jezikovno področje večine, gotovo pa bomo tudi Slovenci radi segli po njej), da je svet prišel do nove zgodovinske prelomnice, da prestopa industrijsko in prehaja v informacijsko družbo in, kot je dejal na tiskovni konferenci Miloš Kobe, »če bo tudi ta knjiga vsaj malo pripomogla, da se bo družba zavedla svoje letargije (dremavosti, op. p.) in pričela spoznavati nove, dina-

ISKRA
1946-1986
ZNANJE ZA
PRIHODNJA
LETA

mične vrednote, ki jih prinaša informacijska družba in jih sprejela za svoje, v prid uspešnosti samoupravnega socializma, potem bo dosegla svoj namen. K tem prizadevanjem avtorju knjige Bori Jevtiču v imenu vseh delavcev Iskre iskreno čestitamo, saj je knjiga prepričljiva potrditev pravilnosti Iskrine usmeritve v vseh preteklih 40 letih njenega obstoja.«

Lado Drobež

Sistem prenosa alarmnih signal

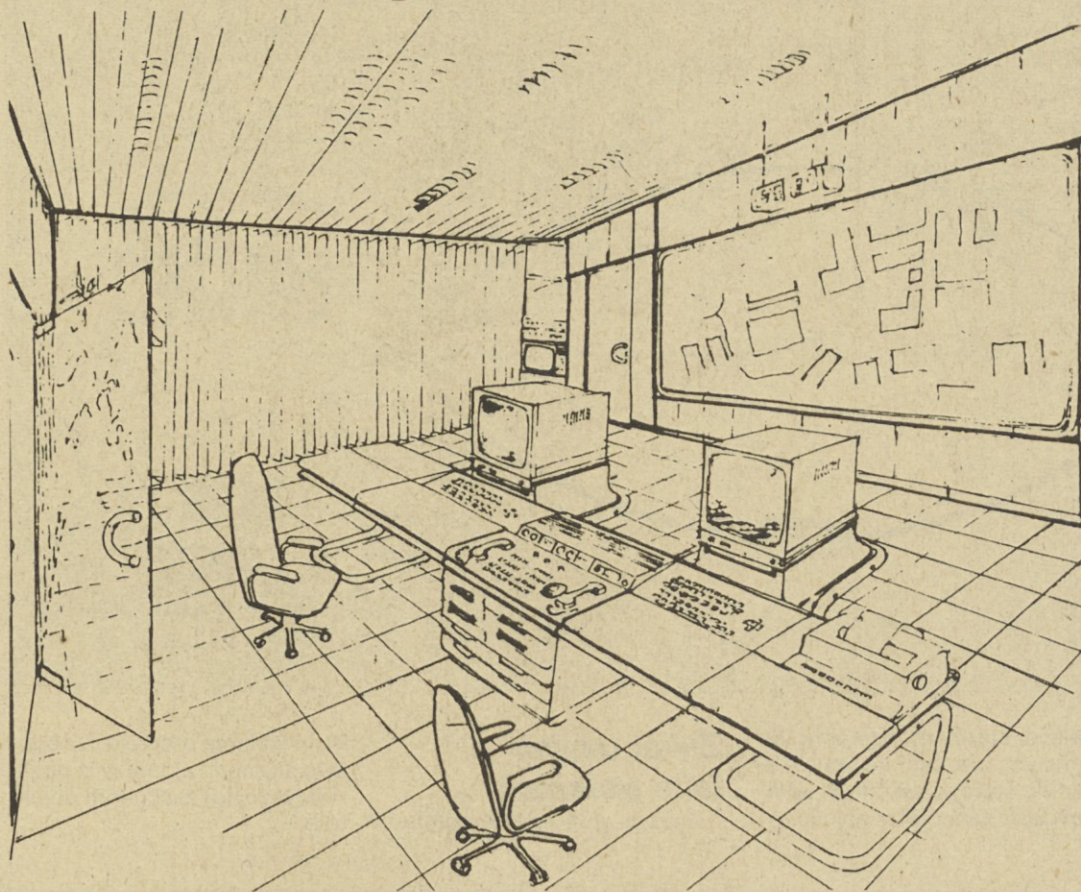
Reka, 12. 6. 1986. S slavnostno otvoritvijo Komandnega centra poklicne gasilske enote občine Rijeka, ki ga je predal svojemu namenu predsednik Izvršnega sveta skupščine občine Rijeka, Stjepko Gugujić, je bila zaključena prva faza izgradnje sistema za prenos in obdelavo alarmnih signalov — poznane pod imenom PASO. S tem je Rijeka postala prvo mesto v Jugoslaviji, ki ima prek dispečerskega centra zaščitene najvažnejše industrijske objekte, zdravstvene domove, šole, večje trgovske centre, itd. in s tem tudi zagotovljeno izredno hitro intervencijo v primerih javljanja požara. Za Iskro Avtomatiko kot proizvajalca sistema, ki je na omenjenem projektu sodelovala tudi z investicijsko-tehnološko dokumentacijo ter izvršila montažo programske opreme pa pomeni to prvi referenčni objekt. Vrednost opreme in rekonstrukcije objekta je ocenjena na cca 150 mio dinarjev.

Kot je v pozdravnem nagovoru poudaril komandir Poklicne gasilske enote občine Rijeka, Veljko Delak, je bilo v 1985 letu v Jugoslaviji 13.975 požarov, v katerih je izgubilo življenje 142 ljudi, da ne omenjamo materialne škode, ki je ocenjena na cca 22 milijard din. Ti podatki zgovorno povedo, kako pomembno je, da se gasilske enote opremijo z najmodernejšimi protipožarnimi

sistemi za prenos alarmnih signalov, ki omogočajo hitro aktiviranje gasilskih enot pri reševanju človeških življenj in družbene imovine. Žal pa stvari niso tako enostavne, kot je videti na prvi pogled. Po sprejemu Zakona o osnovah družbene samozaščite 1983. leta je bil opazen tudi nagel porast proizvajalcev naprav za zaščito pred požari tako, da imamo danes na domačem trgu vrsto naj-

- PASO predan namenu

na sedanji stopnji razvoja omogoča gradnjo zelo zanesljivih sistemov za prenos alarmne signalizacije iz posameznih zaščitnih objektov do prostorsko oddaljenega nadzornega centra.

Za sistem prenosa in obdelave alarmnih signalov lahko uporabimo prenos po žični, ali po brezžični poti.

Ne glede na način prenosa podatkov pa mora vsak tak sistem izpolnjevati naslednje pogoje:

- zanesljivost v delovanju,
- neprestano pripravljenost za delovanje,
- rezervno napajanje vseh vitalnih delov sistema
- stalna kontrola delovanja,

t. j. v vsakem trenutku mora signalizirati morebitno motnjo, ali napako na kateremkoli delu sistema in prenosne poti.

V krajih, kjer že imajo sistem prenosa in obdelave alarmnih signalov (povezava, od požarno zaščitnih objektov, do nadzornega centra v prostorih

(dalje na 6 in 7. strani)

razsežnejših naprav, ki se bistveno razlikujejo po kakovosti in paletu odnosov med koristniki tehnične zaščite, proizvajalci, montažerji, serviserji in investitorji. Če temu dodamo še podatek, da je več kot 90% tovrstne instalirane opreme nefunkcionalne, oz. pomanjkljive, komentar ni potreben.

»Brez znanstvenega pristopa k delu ni napredka v nobeni gospodarski veji. To je razvidno tudi iz prej omenjenega stanja na področju protipožarne zaščite, ki terja novo kakovost v pristopu in reševanju, tako tehničnih prijemov, kot njenega normativnega reguliranja.

Takšno kakovost vsekakor predstavlja Iskrin avtomatizirani sistem protipožarne zaščite, ki smo ga vgradili v naš prenovljeni komandni center in ki hkrati predstavlja rezultat izključno domačega znanja«, je v pozdravnem nagovoru zaključil komandir poklicne enote, Veljko Delak.

Prenos alarmnih signalov

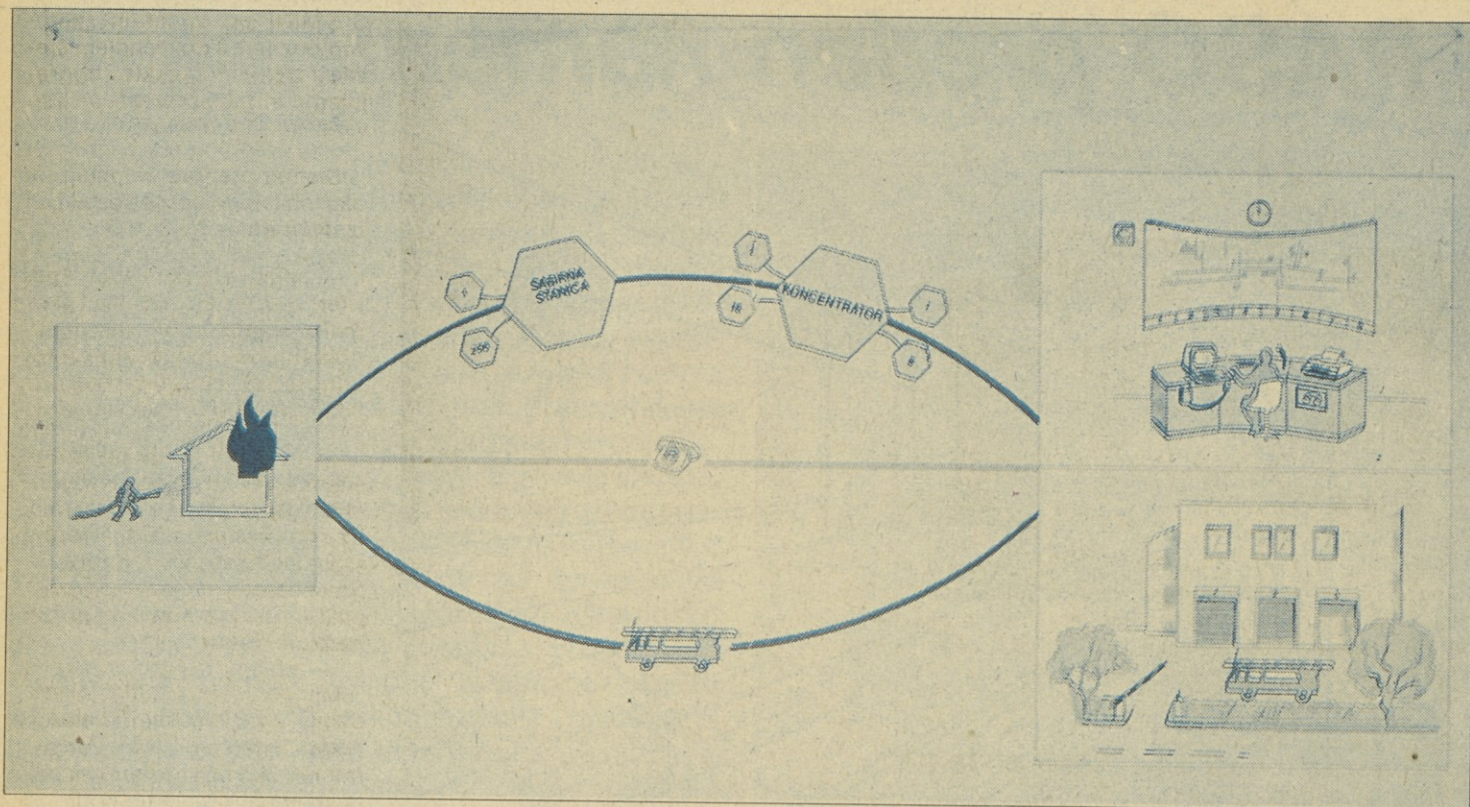
Tehnika prenosa informacij

Center sistemov za avtomatizacijo — sreda, 13. junija 1986. Prometna komunikacija, kot so križišča, postajajo s svojimi specifičnimi vplivi danes ena izmed ključnih točk v organizaciji cestnega prometa, ki zahtevajo ustrezen upravno-nadzorni sistem. Prav tak sistem, ki omogoča regulacijo in nadzor prometa v mestu, so razvili strokovnjaki iz delovne organizacije Avtomatika in ga vpeljali v proizvodnjo brez licenčnih pogodb. Glede na možnosti, ki so se ponudile za njegovo uporabo na Kitajskem, je bil predhodno izdelan

novi prometni režim, kot predpogoj za njegovo aplikacijo, čemur je sledila študija in sam projekt. Po izdelavi dokumentacije, je bila v času od 18. maja do 18. junija, ko so potekali tudi sklepni razgovori, v Avtomatiki na šolanju skupina kitajskih strokovnjakov in sicer za prevzem naprav za prvo raven upravljanja. Po projektu, ki se odvija brez zamujanja, sledi opis prometnih programov za vsa križišča in dobave opreme do 15. septembra 1986.

Š. D.

gasilske brigade), lahko ugotovljamo naslednje prednosti v zaščiti in borbi proti požaru:

- ob javljanju požara z enega izmed zaščiteneh objektov, se po določeni časovni zamudi, potrebni za preverjanje resničnosti nastanka in velikosti požara, alarmni signal (alarm) takoj prenese do nadzornega centra pristojne gasilske brigade. Na ta način ima dovolj hitro in natančno obvestilo o požaru in lahko takoj ukrepa. S tem ne izgublja dragocenega časa, kar poveča verjetnost uspešne intervencije;

- s sistemom prenosa in obdelave alarmnih signalov se prenašajo do nadzornega centra v gasilski brigadi podatki o motnjah in okvarah na požarnih napravah v zaščiteneh objektih. Na ta način se poveča nadzor nad njihovim delovanjem in servisiranjem, njihove uporabnike pa opozarja na kakovostno in redno vzdrževanje. S tem pa je zagotovljena razpoložljivost sistema.

- z izpisovanjem poročil v nadzornem centru o vseh javljenih informacijah z oznako zaščitnega objekta in časom javljanja, je dosežena večja odgovornost pri delu s požarnimi napravami. Tako je tudi lahko ugotoviti krivca in odgovornosti za požar.

Vse naštetje prednosti, ki jih prinaša sistem prenosa in ob-

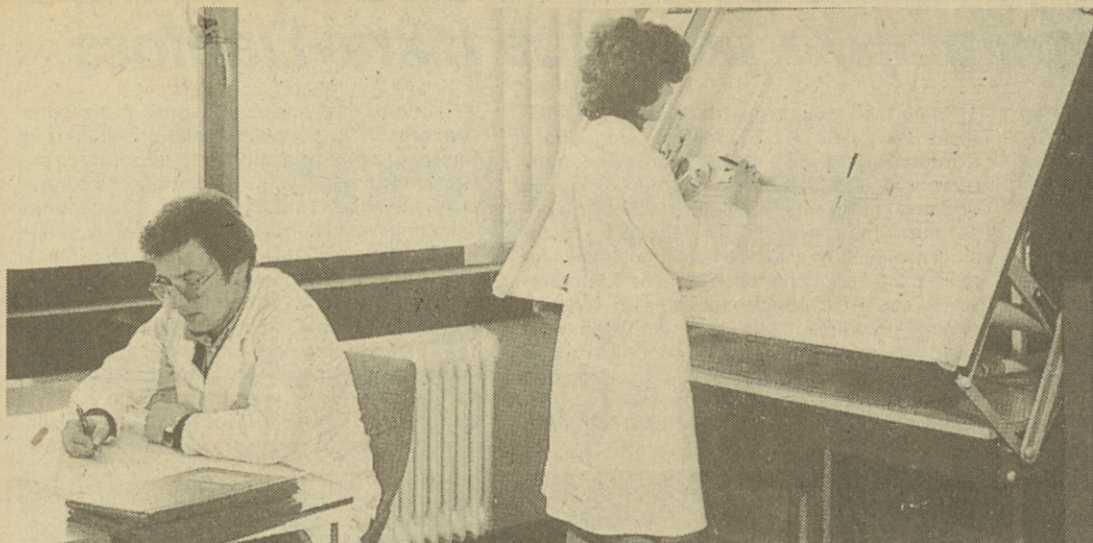
delave alarmnih signalov, so jamstvo, da tak sistem izboljšuje stopnjo zaščite in učinkovitosti same intervencije.

Zakaj uvajati take sisteme?

Razlogi, ki so pomembni pri

izbiri sistema prenosa in obdelave alarmnih signalov iz požarno (vlomno) zaščiteneh objektov:

— izbira takega sistema omogoča povezavo vseh objektov, ki so določeni za prenos alarmnih signalov do gasilske brigade in njenih pomožnih enot,

— za prenos alarmnih signalov uporabljajo obstoječe telefonsko omrežje s tem, da se prenos izvaja brez kakršnihkoli medsebojnih motenj s telefonskim prometom. Na ta način niso potrebna nova vlaganja v prenosno mrežo,

— najnujnejša oprema, ki jo vgrajujejo pri uporabniku zaščitenega objekta, v PTT centralah in v prostorih gasilske brigade, je domače proizvodnje,

— poleg prenosa požarnojavljajalnih signalov je tak sistem z vgradnjo dodatnih naprav lahko uporabljen tudi za prenos in obdelavo alarmnih signalov iz vplomno zaščitenih objektov. Po potrebi pa se lahko kombinira tudi s sistemom za mobilizacijsko alarmiranje,

— sistem prenosa in obdelave alarmnih signalov omogoča izredno zanesljivo zvezo vseh zaščitenih objektov z gasilsko brigado in pri tem izkorišča vse prednosti žičnega sistema. Zaradi stalne samokontrole celotnega prenosnega sistema ni možno, da bi prišlo do prekinitve, ki je ne bi takoj registrirali v nadzornem centru,

— ker vse podatke o prenosu alarmnih signalov tudi sočasno protokolirajo, je pri vzdrževanju požarnih (vplomnih) naprav zagotovljena nova kakovost in ekspanzivnost,

— s hitrim, točnim in zanesljivim javljanjem vsakega alarma v nadzorni center je omo-

gočeno pravočasno alarmiranje ter hitrejše in učinkovitejše posredovanje gasilcev, kar bistveno zmanjšuje požarno škodo.

Opis sistema

Sistem prenosa in obdelave alarmnih signalov PASO iz zaščitenih objektov, v celoti izpolnjuje vse omenjene naloge in predstavlja najpopolnejšo rešitev daljinske kontrole

na večjih, ali manjših področjih.

Glede na število zaščitenih objektov, povezanih v sistem, razlikujemo dve varianti:

— PASO (za srednje in velike zmogljivosti) in

— PASO — MINI (za zmogljivost do 32 zaščitenih objektov).

Ker sta za obe varianti uporabljena enaka tehnologija in

koncept izgradnje, lahko PASO-MINI pri dodatnih zahtevah pozneje s povečanjem števila zaščitenih objektov dograjujemo in tako preraste v širšo varianto sistema PASO.

Sistem prenosa in obdelave alarmnih signalov je sestavljen iz dveh delov:

— iz perifernih enot (periferne enote so oddajniki alarmnih signalov v zaščitenih objektih, ki omogočajo samokontrolo sistema in prenos različnih tipov alarmnih signalov)

— iz mikroračunalniškega sistema (osnova mikroračunalniškega dela je zbirna postaja. Zbirna postaja zbira alarmne signale iz zaščitenih objektov, jih obdelava in, kot telegram pošlje naprej v koncentrador in nadzorni center.

Ob zaključku uradnega dela slavnostne otvoritve komandnega centra je Pavle Gantar, pomočnik predsednika kolegijskega poslovodnega odbora SOZD Iskra za družbeno-pravne zadeve v imenu Iskre podelil posameznikom priznanja za dobro in uspešno sodelovanje. Š. D.

BIAM '86 — V času od 16. do 21. junija je v okviru Zagrebškega velesejma potekala mednarodna razstava orodnih strojev in orodij. Domači in tuji razstavljalci (cca 25 držav), so na 20.000 m² razstavnega prostora prikazali najnovejše dosežke z omenjenega področja. Na razstavi je sodelovala tudi delovna organizacija Iskra Avtomatika, ki kot

proizvajalec elektronskih elementov, naprav in sistemov za avtomatizacijo strojev in industrijskih procesov sodi med največje proizvajalce tovrstne opreme v Jugoslaviji. Nekaj več podrobnosti o samem sejmu bomo objavili v naslednji številki glasila.

Š. D.

Iskra Široka potrošnja

15-letnica kooperacijske pogodbe Iskra-Danfoss

Sodelovanje med Iskro in dansko firmo Danfoss iz Nordborga teče že polnih 15 let. Junija leta 1971 sta namreč Iskrina tovarna v Železnikih in Danfoss sklenila petletno pogodbo o dolgoročni proizvodni kooperaciji na področju izdelovanja hermetičnih kompresorjev in hladilnih sistemov, ki so jo leta 1976 podaljšali še za nadaljnjih 5 let. Komaj leto dni za tem so proizvodnjo hermetičnih kompresorjev preselili iz Železnikov v idrijsko Iskro. Že s samim prenosom tehnologije in proizvodnje se je sodelovanje med idrijsko Iskro in Danfossom poglobilo, saj so Idrijčani razvijali nov program in tako znatno povečali proizvodnjo kompresorskih motorjev.

Posebna prelomnica v okviru plodnega 15-letnega sodelovanja pa sodi v leto 1981, ko je pravzaprav potekel rok prvotno podaljšane pogodbe. V tem času je bila namreč sklenjena nova, tripartitna pogodba o dolgoročnem kooperacijskem sodelovanju med Gorenjem, Danfossom in idrijsko Iskro. Po pogodbi so podpisniki na svoja pleča prevzeli delitev dela. Idrijska Iskra je izdelovala motorje za kompresorje in jih dobavljala Danfossu, ta pa Gorenju sestavne dele kompresorjev. Na temelju tako imenovanega trojnega sodelovanja sta Iskra in Gorenje speljala tudi naložbi in sicer: Iskra v povečanje proizvodnje kompresorskih elektromotorjev, Gorenje pa je v Črnomlju začelo izdelovati hermetične kompresorje. Gorenje si je s tem zagotovilo 600 tisoč kompresorjev na leto brez direktnega deviznega vloga, kar z drugimi besedami pomeni 60 milijonov nemških mark deviznega prihranka na leto.

Poleg tako imenovane trojne pogodbe je idrijska Iskra leta 1981 podpisala pogodbo z Danfossom, saj je po obnovi stare linije za proizvodnjo kompresorskih motorjev pridobila dodatne zmogljivosti, za katere je Danfoss pokazal izredno zanimanje. Ta pogodba je po zaslugi proizvodnje v idrijski Iskri jugoslovanskega tržišču zagotovila dodatno izbiro kompresorjev, saj proizvodnja maloserijskih kompresorjev za Gorenje ni bila smotrna. Ob tem velja poudariti, da v primeru te pogodbe ne gre za klasičen kupoprodajni odnos, ki je zelo pogost in značilnost za vključevanje našega gospodarstva v mednarodno delitev dela, ampak 15

let sodelovanja označuje tvorna proizvodna kooperacija, ki podpisnikoma, idrijski Iskri in Danfossu zagotavlja optimalno izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti. Danfoss lahko torej v celoti izrablja zmogljivosti za proizvodnjo določenih sestavnih delov kompresorjev, predvsem obdelanih litoželeznih odlitkov zanje, v Idriji pa teče velikoserijska proizvodnja kompresorskih motorjev za hermetične kompresorje. Majhne serije so namreč ekonoško zanimive za kateregakoli proizvajalca. Pri vsem skupaj pa je pomembno tudi to, da si oba podpisnika izmenujeta razvojne izkušnje in nova tehnološka dognanja. Kot zanimivost velja omeniti, da je idrijska Iskra v okviru dolgoroč-

Iskra Kibernetika

Obisk kitajske delegacije

Gorenjsko je 12. junija obiskala študijska delegacija centralnega komiteja Komunistične partije Kitajske za področje obveščanja. Vodil jo je Wang Rensmi, namestnik glavnega urednika osrednjega kitajskega partijskega glasila Rdeča zastava. Delegacija je obiskala Iskro Kibernetiko, begunjski Elan, občinsko konferenco ZKS Radovljica in Smelt v Ljubljani. V našem kolektivu sta kitajske goste sprejela Nace Pavlin in Aleksander Ravnikar.

Wang Rensmi je delavcem Iskre Kibernetike zaželel uspešen razvoj proizvodnje in upravljanja. Izrazil je tudi željo po krepitvi sodelovanja med LR Kitajsko in Jugoslavijo.

Tekst in foto: A. Boc

nega kooperacijskega sodelovanja Danfossu dobavila že 7 milijonov motorjev v skupni vrednosti 150 milijonov nemških mark.

Za primerjavo navajamo še nekaj podatkov o kooperacijskem partnerju Danfossu. To je multinacionalna družba s številnimi podružnicami v večih državah, kjer izdelujejo kompresorje, agregate, industrijsko avtomatiko, komponente za hidravliko in vrsto drugih izdelkov. V svetu je ta proizvajalec pojem kakovosti in zanesljivosti. Ustanovitev Danfossu sega v leto 1933, danes pa v vseh svojih podružnicah in matični tovarni zaposluje 13 tisoč delavcev. Lani so prodali za 5 tisoč 108 milijonov danskih kron izdelkov, pri čemer so jih 87% izvozili. Kar 40% vrednosti prodaje Danfossovih izdelkov odpade na proizvodnjo kompresorjev, pri čemer 20% njihovih potreb pokriva izvoz idrijske Iskre. Ta podatek dovolj zgovorno priča, da so tudi izdelki, narejeni v idrijski Iskri kakovostni in zanesljivi, sicer bi tokrat ne govorili o 15 letih plodnega in vsestranskega sodelovanja, ki ga nameravata podpisnika pogodbe, ki se izteče leta 1991, še poglobiti in pogodbo podaljšati.

F. Šemrl

Iskra Servis

Pridobitev servisa v Sarajevu

Iskrini serviserji v Sarajevu so te dni začeli vzdrževati tudi sprejemno-oddajne radijske postaje. S tem so ustregli številnim lastnikom teh Iskrinih naprav, ki so morali doslej tudi zaradi najmanjših okvar pošiljati postaje v Ljubljano, ali kam drugam. Med temi lastniki so predvsem klubi radioamaterjev, nekatere delovne organizacije, civilna zaščita, krajevne skupnosti itd.

Za sprejemno-oddajne radijske postaje skrbita zdaj v Iskrinem sarajevskem servisu dva strokovnjaka. Za to dejavnost so uredili posebno delavnico, jo opremili, investicija pa še ni končana, saj želijo, da bi skupaj s horjulskimi Iskraši čimprej začeli vzdrževati tudi njihov program elektronskih instrumentov, predvsem tistega za zdravstvo.

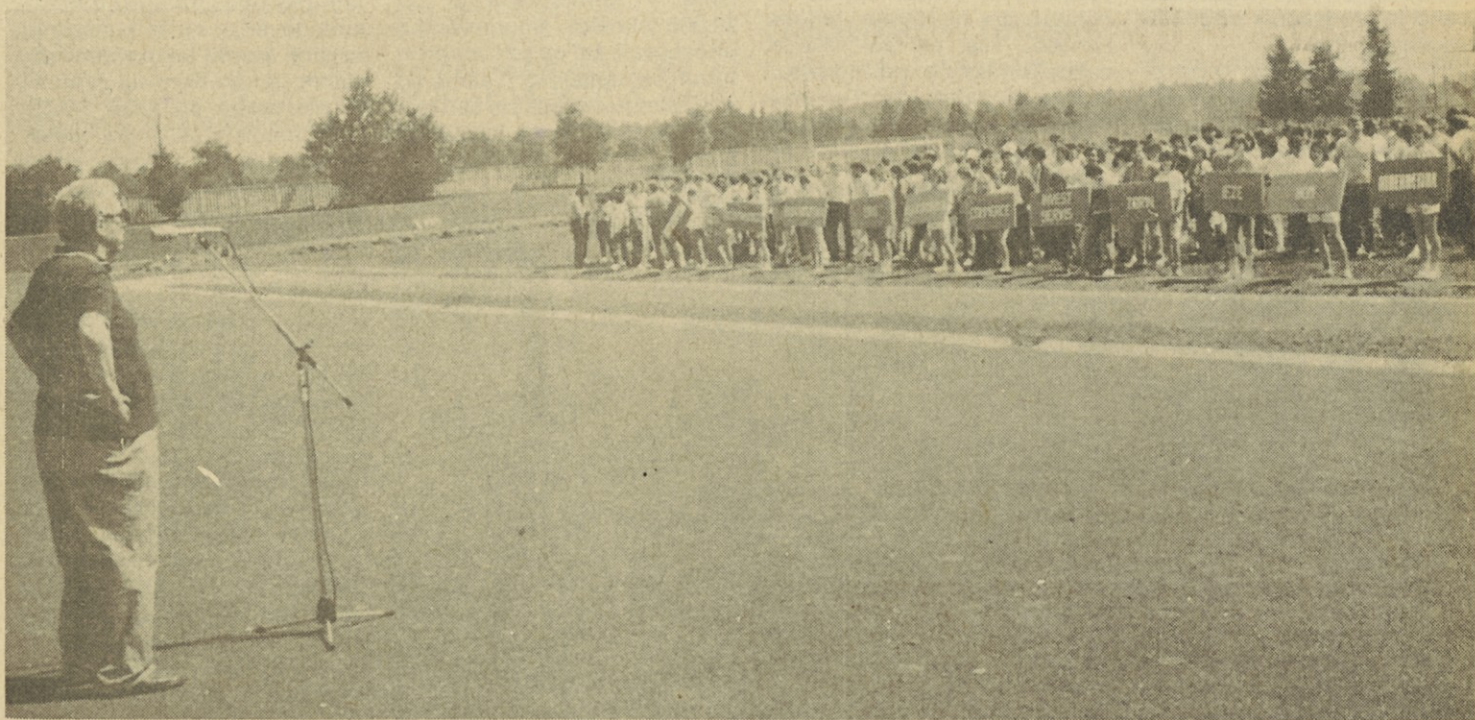
LD

XXII. letne športne igre SOZD Iskra

(Na straneh 10, 11, 12, 13, 14, 15 in 16)

V devetih disciplinah skoraj 1.500 športnikov

Tudi letos je Iskrine športnike pozdravil član KPO SOZD Iskra Pavle Gantar.

Kibernetika, Telematika, Avtoelektrika, IC-ISE-ZORIN, Avtomatika, itd. Tak je ekipni končni vrstni red športnikov Iskrinih delovnih organizacij na XXII. Iskrinih športnih igrah, ki so bile teden dni pred Iskrino osrednjo proslavo

ob dnevu Iskre — dnevu borca in 40-letnici naše sestavljene organizacije, kje drugje kot v Kranju. V devetih športnih panogah se je pomerilo skoraj 1500 ljubiteljev športa in rekreacije iz vseh delovnih organizacij.

Kranj s svojimi številnimi športnimi objekti je bil v petek, soboto in nedeljo gostitelj tradicionalnih letnih Iskrinih športnih iger — tokrat že 22. po vrsti. Organizacijo iger so letos prevzele vse tri kranjske delovne organizacije — Telematika, Kibernetika in ERO, kot izredno uspešni organizatorji lanskih športnih iger v Škofji Loki pa so jim priskočili na pomoč tudi delavci iz Iskre Invest servisa. Organizatorji so k sodelovanju povabili tudi ZTKO Kranj.

Tekmovanja v kegljanju so se začela že v petek popoldne, slavnostna otvoritev iger pa je bila v soboto. Ob tej priložnosti so Iskrine športnike pozdravili član KPO SOZD Iskra Pavle Gantar, glavni direktor ERO Jože Zaletel in predsednik Iskrine sindikalne organizacije Avguštin Ciuha.

V soboto so bila v glavnem predtekmovanja, končale pa so se tekme v balinanju, streljanju in šahu. Finalni boji so bili nato v nedeljo, končali pa so se že tja do poldneva. Slavnostna podelitev pokalov in medalj je bila popoldne na kranjskem sejmišču, najboljšim pa so čestitali član KPO SOZD Iskra Ivan Cvar, direktor ERO Jože Zaletel in predsednik sindikata Avguštin Ciuha.

«Preden pogledamo rezultate, le še nekaj misli in vtisov, oz. ocen ki smo jih zbrali po zaključnem tekmovanju med

tekmovalci in športnimi referenti, Večina je ugodno ocenila tokratne športne igre, pri čemer se vsi zavedajo, da takšna organizacija ni enostavna, še zlasti ne zato, ker se Kranj ne more pohvaliti, da ima podobno, kot škofja Loka, ali Nova Gorica, kjer so bile prejšnje igre, tako športne objekte, kot bivalne prostore na enem mestu. Marsikoga je ta razdrobljenost motila, pri čemer pa seveda organizatorjev ne zadene nobena krivda.

Bolj neprijetno je bilo to, da smo Iskraši na skoraj vsakem koraku v Kranju srečevali zastave Mercatorja, ki je imel v soboto finalno športno tekmovanje v Kranju, zaradi pravočasne rezervacije tekmovalnih objektov pa se je morala pač Iskra prilagajati njihovemu urniku. Če kje, potem bi morala biti Iskra v Kranju le prva. Tako pa je bila otvoritev šele ob 11., nekatere tekme pa so se začele v največji vročini.

Po mnenju večine športnih referentov so bile igre v Kranju le odraz vsakodnevnih problemov, s katerimi se srečujejo organizatorji športa in rekreacije v svojih kolektivih. Najhušja sta vsekakor ta, da nekateri vodilni delavci ne podpirajo te aktivnosti, vse pa se seveda začne in konča pri denarju. Morda podatek: za Telematiko je tekmovalo 15 ekip, to pa jih bo stalo 300.000 dinarjev. Je

Otvoritev iger sta popestrila tudi padalca

to malo, ali veliko?

Ker so pač to delavske igre, smo pogrešali tudi številne navijače, seveda predvsem iz Iskre. V Kranju, kjer je kar 10.000 Iskrašev, smo jih veliko pričakovali, žal pa so tribune in tribunice samevale. Tekme so si v glavnem ogledali le tisti Iskrini športniki, ki so bili takrat prosti.

Še največ kritik so športni referentje izrekli na račun izbire tekmovalnih disciplin na teh pa tudi prejšnjih Iskrinih letnih športnih igrah. Vsa njihova moledovanja, da bi končno le razširili število tekmovalnih disciplin, so pri Komisiji za šport in rekreacijo pri KOS SOZD Iskra naletela na gluha ušesa. Mimogrede naj povemo, da so na »sosednji« Merkatioriadi nastopili tudi v krosu, plavanju in kolesarjenju, pri nas v Iskri pa so se mnogi borili celo proti tenisu...

Verjetno smo spet pri denarju. V Avtomatiki so ta problem omilili s prispevkom samih tekmovalcev, udeležba na njihovih igrah pa se je celo povečala...

Že zdaj je število športnih disciplin, v katerih tekmujejo, dvakrat večje kot na igrah SOZD pa še jih bodo razširili.

Kakorkoli že, XXII. Iskrine letne športne igre v Kranju so uspele, enotna ocena domala vseh pa je, da so igre z leti preživele v takšni obliki, kot so zdaj in postale preveč okostenele.

Rezultati:

Nogomet

I. skupina — predtekmovanje:

IEZE : AE 1 : 2
CEO : EL 0 : 3

Da ne bi bilo kakšnih problemov, so bili tekmovalci tudi letos »oboroženo« s svojimi dokumenti.

ERO : AE 0 : 3
 EL : AE 0 : 1
 vrstni red: 1. AE, 2. EL, 3. ERO, 4. CEO, 5. IEZE.

II. skupina — predtekmovanje:

TE : ŠP 9 : 0
 KE : KI 0 : 2
 EZ : TE 0 : 1
 KI : TE 0 : 2
 vrstni red: 1. TE, 2. KI, 3. EZ, 4. KE, 5. ŠP,

finale:

za 3. mesto: EL : KI 0 : 2
 za 1. mesto: AE : TE 0 : 2

končni vrstni red: 1. TE, 2. AE, 3. KI, 4. EL, 5. EZ, 6. ERO, 7. KE, 8. CEO, 9. ŠP, 10 IEZE

Košarka — moški

I. skupina — predtekmovanje:

TE : EL 41 : 11
 Delta : ERO 21 : 28
 TE : ERO 45 : 23
 EL : Delta 23 : 24
 TE : Delta 36 : 15
 ERO : EL 19 : 28
 vrstni red: 1. TE, 2. EL, 3. ERO, 4. Delta;

II. skupina — predtekmovanje

AV : KI 38 : 19
 CEO : KI 27 : 28
 CEO : AV 23 : 24,
 vrstni red: 1. AV, 2. KI, 3. CEO;

III. skupina — predtekmovanje

IEZE : CEO 31 : 24
 ŠP : EZ 0 : 20 (b. b.)
 ŠP : IEZE 0 : 20 (b. b.)
 vrstni red: 1. IEZE, 2. Elektrozeve;

IV. skupina — predtekmovanje:

KE : KO 40 : 20
 AE : KO/ 17 : 15
 AE : KE/ 21 : 35
 vrstni red: 1. KE, 2. AE, 3. KO

polfinale:

AV : IEZE 40 : 12
 TE : KE 29 : 21

finale:

za 3. mesto: KE : IEZE 26 : 39
 za 1. mesto: TE : AV 50 : 64

končni vrstni red: 1. AV, 2. TE, 3. IEZE, 4. KE, 5. KI, 6. EL, 7. EZ, 8. AE, 9. CEO, 10, ERO, 11. KO, 12. Delta

Košarka — ženske

I. skupina — predtekmovanje:

KE — AE 30 : 4
 AV : IEZE 5 : 15
 KE : IEZE 25 : 7
 AE : AV 2 : 11
 KE : AV 30 : 8
 IEZE : KE 13 : 5
 vrstni red: 1. KE, 2. IEZE, 3. AV, 4. AE

II. skupina — predtekmovanje:

KI : TE 6 : 5
 ŠP : TE 0 : 20 (b. b.)
 ŠP : KI 0 : 20 (b. b.)
 vrstni red: 1. KI, 2. TE;

finale:

za 3. mesto: IEZE : TE 9 : 14
 za 1. mesto: KE : KI 34 : 4

končni vrstni red: 1. KE, 2. KI, 3. TE, 4. IEZE, 5. AV, 6. AE

Odbojka — moški

I. skupina predtekmovanje:

KO : IEZE 2 : 0
 KI : IEZE 2 : 0 (b. b.)
 KI : KO 2 : 0
 vrstni red: 1. KI, 2. KO

II. skupina — predtekmovanje:

Delta : CEO 2 : 0
 TE : CEO 2 : 0
 TE : Delta 2 : 0
 vrstni red: 1. TE, 2. Delta, 3. CEO

III. skupina — predtekmovanje:

ŠP : EZ 0 : 2
 AE : EZ 2 : 0
 AE : ŠP 2 : 0 (b. b.)
 vrstni red: 1. AV, 2. EZ

IV. skupina — predtekmovanje:

ERO : KE 0 : 2
 AV : KE 0 : 2
 AV : ERO 1 : 2
 vrstni red: 1. KE, 2. ERO, 3. AV

polfinale:

KI : KE 2 : 0
 TE : AE 0 : 2

finale:

za 3. mesto: KE : TE 0 : 2
 za 1. mesto: KI : AE 2 : 0

končni vrstni red: 1. KI, 2. AE, 3. TE, 4. KE, 5. KO, 6. EZ, 7. Delta, 8. ERO, 9. CEO, 10 AV.

Odbojka — ženske

I. skupina — predtekmovanje:

AE : CEO 2 : 0 (b. b.)

ERO : KI 0 : 2
 AE : KI 2 : 1
 CEO : ERO 0 : 2 (b. b.)
 AE : ERO 2 : 0
 KI : CEO 2 : 0 (b. b.)
 vrstni red: AE, 2. KI, 3. ERO;

II. skupina — predtekmovanje:

EZ : ŠP 0 : 2
 AV : ŠP 2 : 0
 AE : EZ 2 : 0
 vrstni red: 1. AV, 2. ŠP, 3. EZ;

III. skupina — predtekmovanje:

TE : IEZE 2 : 0
 KE : IEZE 2 : 0
 KE : TE 2 : 0
 vrstni red: 1. KE, 2. TE, 3. IEZE

finale:

AV : KE 2 : 0
 AE : AV 0 : 2
 KE : AE 2 : 0

končni vrstni red: 1. AV, 2. KE, 3. AE, 4. ŠP, 5. TE, 6. KI, 7. EZ, 8. IEZE, 9. ERO.

Rokomet — moški

I. skupina — predtekmovanje:

ŠP — TE 12 : 16
 CEO : IEZE 9 : 14
 ŠP : IEZE 11 : 22
 TE : CEO 11 : 11
 ŠP : CEO 9 : 8
 IEZE : TE 12 : 14
 vrstni red: 1. TE, 2. IEZE, 3. ŠP, 4. CEO,

II. skupina — predtekmovanje:

KE : Delta 8 : 13
 KI : Delta 18 : 12
 KI : KE 7 : 2
 vrstni red: 1. KI, 2. Delta, 3. KE;

III. skupina — predtekmovanje:

AE : AV 14 : 18
 KO : AV 10 : 15
 KO : AE 12 : 10
 vrstni red: 1. AV, 2. KO, 3. AE

finale:

KI : AV 17 : 10
 TE : KI 18 : 15
 AV : TE 19 : 17

končni vrstni red: 1. KI, 2. TE, 3. AV, 4. Delta, 5. IEZE, 6. KO, 7. KE, 8. ŠP, 9. AE, 10. CEO;

Rokomet — ženske

I. skupina predtekmovanje:

TE : KI 5 : 19
 IEZE : KI 9 : 6
 IEZE : AE 19 : 11
 vrstni red: 1. IEZE, 2. KI, 3. TE;

II. skupina — predtekmovanje:

KE : AE 3 : 13
 ŠP : AE 12 : 6
 ŠP : KE 13 : 1
 vrstni red: 1. ŠP, 2. AE, 3. KE;

Slovesna otvoritev je bila na stadionu Stanka Mlakarja

Kot na Mundialu v Mehiki

finale:

za 3. mesto: KI : AE 15 : 3
za 1. mesto: IEZE : ŠP 14 : 2

končni vrstni red: 1. IEZE, 2. ŠP, 3. KI, 4. AE, 5. TE, 6. KE

Kegljanje — moški ekipno

	kegljev
1. ŠP	2312
2. AV	2303
3. KI	2300
4. KE	2299
5. IEZE	2269
6. KO	2268
7. AE	2251
8. EZ	2244
9. TE	2233
10. ERO	2204
11. CEO	2185
12. Zmaj	2147
13. Delta	2077
14. EL	1730

moški posamezno

1. Bruno Stegel (KE) 423, 2. Tone Česen (TE) 420, 3. Jože Mojškerc (CEO) 413, 4. Stane Končina (Zmaj) 410, 5. Franc Prezelj (ŠP) 409 (čišč. 153), 6. Slavko Porenta (EZ) 409 (čišč. 117), 7. Vinko Hutar (KO) 402, 8. Jože Košmelj (ŠP) 400 (čišč. 130), 9. Darko Bernik (ERO) 400 (čišč. 125), 10. Tone Vengust (ŠP) 398 (čišč. 140), 11. Ludvik

Glavač (KI) 398 (čišč. 132), 12. Zvone Vidmar (KO) 398 (čišč. 131), 13. Jože Košmrlij (KE) 397, 14. Janez Gianini 395, 15. Avguštin Aubar (oba AV) 394, 16. Jože Jeraj (KI) 393, 17. Peter Močilnikar (AE) 391 (čišč. 138), 18. Tone Pipan (KE), 391 (čišč. 125), 19. Jože Blažič (AV), 390, 20. Anton Kramar 389 (čišč. 124), 21. Zvone Izgoršek (oba IEZE), 22. Drago Šimec (KO), 23. Janez Gale (AV), 24. Zdravko Puc (AE), 25. Franc Vrhovnik (EZ), 26. Janez Juvančič (ŠP), 27. Narcis Oblak (AE), 28. Peter Hkavec (KI), 29. Zdravko Keber (ERO), 30. Alojz Željko (KO), 31. Đuro Gradišar (IEZE), 32. Milan Beber (KI), 33. Marjan Brezar (KE), 34. Cveto Zalokar (KI), 35. Milan Tanjšek (IEZE), 36. Branislav Štanc (AV), 37. Jani Gros (IEZE), 38. Jani Hiti (Delta), 39. Drago Zdešar (EL), 40. Bruno Doljak (ŠP), 41. Tone Verderber (Zmaj), 42. Florjan Močnik (AE), 43. Viktor Sajevec (ERO), 44. Andrej Ropret (KI), 45. Drago Pakozdi (EZ), 46. Boris Peršolja (AE), 47. Janez Lebar (CEO), 48. Tone Štular (TE), 49. Milojko Pavlovič (KO), 50. Rajko Križnar (ERO), 51. Jože Zevnik, 52. Marjan Planinc (oba TE), 53. Janez Hribar (CEO), 54. Zvone Kuželj (TE), 55. Franc Steržaj (KE), 56. Franc Šusteršič (ERO), 57. Rafo Pezdirc (Delta), 58. Janez Peršl (EZ), 59. Matjaž Japelj (AV), 60. Aleks Pavlin (CEO), 61. Dare Šterbenk (TE), 62. Matjaž Pungartnik (Zmaj), 63. Dušan Ka-

V nogometnem finalu sta se pomerili Telematika in Avtoelektrika

Košarkarice kombinirane ekipe IC-ZORIN-ISE-IB-DSSS so prepričljivo zmagale.

jzer (IEZE), 64. Boris Mrak (AE), 65. Kogovšek (EL), 66. Franci Gaser (ŠP), 67. Viktor Rojšek (EZ), 68. Andrej Pecher (KE), 69. Štefan Stanovnik (EL), 70. Ernest Ferfolja (CEO), 71. Polde Mazgon, 72. Sandi Kralj, 73. Drago Glavan (vsi Delta), 74. Avguštin Kladnik (CEO), 75. Leon Keršič, 76. Bogo Primc, 77. Marjan Božič (vsi Zmaj), 78. Pavel Bizjan (EL), 79. Draganjac Drago (KO), 80. Vinko Kovač (EL),

81. Iztok Globevnik (ERO), 82. Zlatko Horvat (Delta).

Kegljanje — ženske ekipno

1. KI
2. KE
3. TE
4. AV

kegljev
1421
1406
1381
1316

5. KO	1248
6. EZ	1206
7. ERO	1201
8. AE	1174
9. EL	1163
10. IEZE	868
11. ŠP	261

Ženske posamezno

1. Marjana Zore (KI) 418, 2. Majda Volk (KE) 375, 3. Tončka Cenčič (AV) 372, 4. Marija Cej (TE) 364, 5.

Poleg nogometašev so največ znoja prelili rokometiši, saj je bila večina tekem v zgodnjih popoldanskih ali poznih dopoldanskih urah (?).

Cvetka Andrejaš (KE) 359, 6. Marija Ogris (TE) 348, 7. Majda Novak (KI) 346 (čišč. 99), 8. Metka Krvina (EL) 346 (čišč. 89), 9. Marija Rozman (TE) 345 (čišč. 102), 10. Helena Kerep (IEZE) 345 (čišč. 88), 11. Rezka Tesari (KO) 343, 12. Pavla Šorn (KI) 342, 13. Lučka Čož (AV) 341, 14. Lojka Juras 340, 15. Alenka Švelc (obe KE) 332, 16. Suzana Ališič (EZ) 331, 17. Zdenka Kogoj (AE) 327, 18. Irena Borovnica (ERO) 324, 19. Marjetka Verbek (IEZE) 323, 20. Ivica Lukež (EZ), 322 kegljev, 21. Marjana Vidmar (AV) 22. Marija Sokol (TE), 23. Sonja Lužnik (KI), 24. Štefka Trpin (KO), 25. Silva Saje (ERO), 26. Jelka Kočevar (KO), 27. Slavica Djuričič (AE), 28. Meta Zupančič, 29. Jelka Vrhovec (obe EL), 30. Mojca Kern (ERO), 31. Andreja Rifelj (AV), 32. Marica Didovič (KO), 33. Ana Močnik (AE) 34. Majda Sušteršič (ERO), 35. Jana Grujakovič (EZ), 36. Mika Konjedic (AE), 37. Slava Jerlah (ŠP), 38. Irena Švajger (IEZE),

Balinanje

I. skupina — predtekmovalje:

EL : TE	9 : 6
CEO : TE	7 : 12
CEO : EL	9 : 3

II. skupina — predtekmovalje:

IEZE : ERO	6 : 9
AV : IEZE	6 : 6
AV : ERO	7 : 4

III. skupina — predtekmovalje:

EZ : KE	13 : 1
---------	--------

IV. skupina — predtekmovalje:

AE : ŠP	3 : 5
KI : AE	3 : 12
KI : ŠP	8 : 6

četrtnfinale

TE : ŠP	12 : 7
ERO : EZ	4 : 5
ŠP : ERO	6 : 7
TE — EZ	13 : 1

repesaž:

EZ : ERO	1 : 13
CEO : AE	8 : 1
AV : KE	6 : 5
AE : KE	8 : 6
CEO : AV	8 : 13

repesaž:

AE : CEO	3 : 5
----------	-------

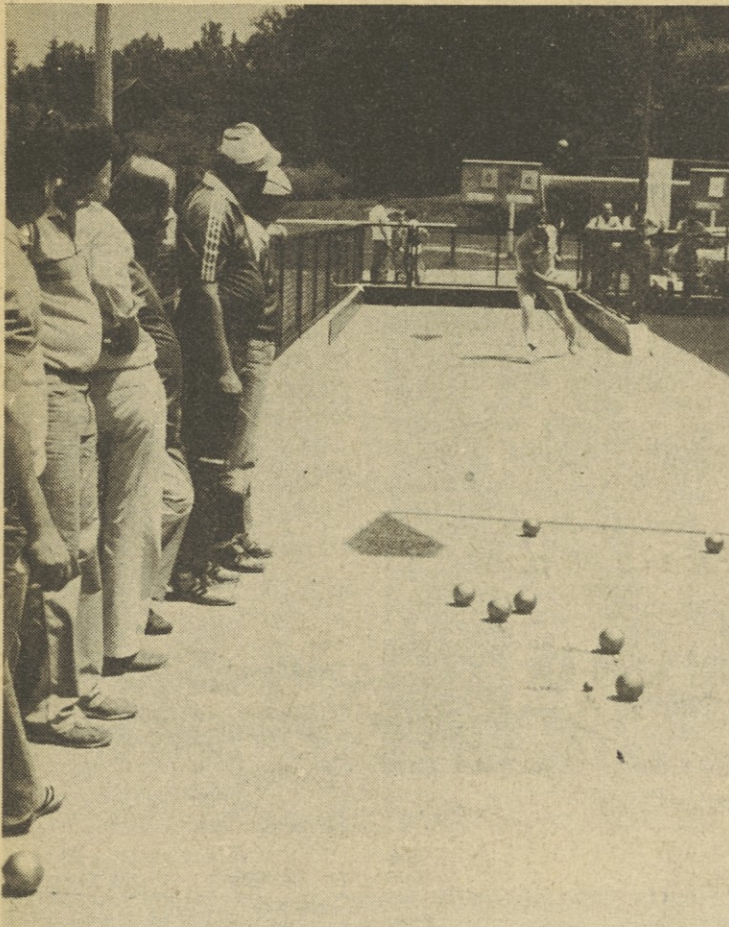
polfinale:

TE : CEO	8 : 12
AV : ERO	7 : 6

finale:

AV : CEO	2 : 13 (za prvo mesto)
ERO : TE	13 : 3 (za tretje mesto)

končni vrstni red: 1. CEO, 2. AV, 3. ERO, 4. TE, 5. AE, 6. EZ, 7. KE, 8. ŠP, 9. EL, 10. KI, 11. IEZE

Ballnanje je bilo na Prmškovem

Huda konkurenca je bila tudi v namiznem tenisu.

Streljanje — moški ekipno

1. AE	718	6. ERO	668
2. KI	701	7. Delta	643
3. TE	692	8. CEO	640
4. AV	691	9. EZ	636
5. KO	673	10. ŠP	632
		11. IKM	545
		12. KE	524
		13. Zmaj	522
		14. IEZE	486 krogov

Moški — posamezno:

1. Danilo Hrobat 185, 2. Janko Ožbolt (oba AE) 182/6, 3. Jože Ivanetič (KO) 182/5, 4. Rajko Rozman (KI) 180, 5. Dušan Naglič Naglič (ERO) 179, 6. Julijan Fortunat (AE) 178, 7. Tine Zupančič (KI) 178, 8. Bojan Lipovšek (TE) 177, 9. Vinko Snoj 176, 10.

Janez Praprotnik (oba AV) 174, 11. Slavko Pirih (ŠP) 174, 12. Vili Pretnar (ERO) 174, 13. Franc Strniša (TE) 174, 14. Boštjan Možina (ŠP) 174, 15. Boris Ivančič (AE) 173, 16. Boris Šolar (KI) 173, 17. Srečko Krizmanič (AV) 171, 18. Marjan Zorko (TE) 171, 19. Janez Radman (AV) 170, 20. Borut Janežič (KE) 170 krogov, 21. Janez Šilar (TE), 22. Janez Hafnar (KI), 23. Igor Jurše (AV), 24. Stane Lampe (EZ), 25. Milojko Pavlovič (KO), 26. Bojan Fajs (IEZE), 27. Anton Moličnik, 28. Srečo Valant (oba CEO) 29. Brane Lozar (Delta), 30. Tomislav Stonič (KO), 31. Franci Voronov (EZ), 32. Vlado Kosednar (CEO), 33. Jože Hauptman (IEZE), 34. Mirko Podgoršek (EZ), 35. Aljož Kordiš (Delta), 36. Vili Pirš (KO), 37. Srečo Frelih, 38. Božo Malovrh (oba Delta), 39. Bojan Beguš (ERO), 40. Slavko Rupnik (ŠP), 41. Bojan Sodar (IKM), 42. Tone Šmid (ERO), 43. Marjan Rišsa (IEZE), 44. Stojan Konestabo (IKM), 45. Marko Tegelj (CEO), 46. Fedor Peršin (EZ), 47. Matjaž Pungartnik, 48. Aleksander Jakomin, 49. Safet Černetič (vsi Zmaj), 50. Peter Jakopič (IKM), 51. Miha Gartner (ŠP), 52. Aleš Razpotnik (IKM), 53. Bojan Marten (KE), 54. Veljko Zrimšek (Zmaj), 55. Bruno Stegelj (KE).

Kdo bo koga za šahovnico

Streljanje — ženske ekipno

1. TE	486
2. KI	465
3. KO	446

4. AE	445
5. SP	430
6. ERO	413
7. EZ	411
8. IEZE	393
9. KE	392
10. AV	386
11. Zmaj	304
12. CEO	260

Ženske posamezno:

1. Vera Lovrenčič (TE) 171, 2. Zdenka Oblak (KI) 167, 3. Olga Galle (AV) 165, 4. Antonija Kunej (EZ) 160, 5. Vera Malovrh 158, 6. Marija Rozman (obe TE) 157, 7. Nežka Rauh (KO) 155, 8. Francka Birska (AE) 152, 9. Krista Gartner (ŠP) 151, 10. Marinka Marn (ERO) 149, 11. Vlasta Rozman 149, 12. Ljudmila Bogataj (obe KI) 149, 13. Jožefa Baša (AE) 148, 14. Zdenka Cerovac (KO) 148, 15. Andreja Srebernjak (IEZE) 147, 16. Kristina Volčič (KE) 146, 17. Nadja Kante (AE) 145, 18. Majda Pfajfar (ŠP) 144, 19. Nevenka Škrišnjar (KO) 143, 20. Jasmina Lavrič (ERO) 140 krogov, 21. Francka Widič (ŠP), 22. Jana Grujakovič (EZ), 23. Marija Kocman (Zmaj), 24. Vlado Rozman (CEO), 25. Suzana Turšič (KE), 26. Branka Zelko (ERO) 27. Milena Cujnik, 28. Milena Mikec (obe IEZE), 29. Iva Lukeš (EZ), 30. Mika Vraber (KE), 31. Ljuba Pezelj (AV) 32. Irena Hepe (Zmaj), 33. Alenka Bajt (AV), 34. Saša Faganel-Ilčenko (CEO), 35. Blaženka Puljič (Zmaj), 36. Saša Šulak (CEO).

Namizni tenis — moški ekipno

I. skupina:

KI : TE	5 : 1
ŠP : Delta	2 : 5
KI : ŠP	5 : 0
TE : Delta	2 : 5
Delta : KI	3 : 5
TE : ŠP	5 : 2
vrstni red: 1. KI, 2. Delta, 3. TE, 4. ŠP.	

II. skupina:

EL : KO	5 : 0
AV : EL	5 : 0
KO : AV	3 : 5
vrstni red: 1. AV, 2. EL, 3. KO,	

III. skupina:

AE : ERO	5 : 1
KE : AE	2 : 5
ERO : KE	5 : 2
vrstni red: 1. AE, 2. ERO, 3. KE,	

IV. skupina:

EZ : CEO	1 : 5
IEZE : EZ	5 : 0
CEO : IEZE	1 : 5
vrstni red: 1. IEZE, 2. CEO, 3. EZ,	

polfinale:

KI : IEZE	5 : 0
AV : AE	5 : 0

finale:

za 3. mesto: AE : IEZE	5 : 0
za 1. mesto: KI : AV	5 : 2

končni vrstni red: 1. KI, 2. AV, 3. AE, 4. IEZE, 5. Delta, 6. EL, 7. ERO, 8. CEO, 9. TE, 10. KO, 11. KE, 12. EZ, 13. ŠP.

Namizni tenis — moški posamezno

1. Tone Novak (KI), 2. Štih (IEZE), 3. Škerget (Delta), 4. Starc (KE), 5. Trček, 6. Zečević (oba TE), 7. Viktor Rojšek (EZ), 8. Bažato, 9. Ferjančič (oba AE), 10. Trančar (AV).

Namizni tenis — ženske ekipno

I. skupina:

AV : KE	3 : 0
KI : AE	3 : 0
AV : AE	3 : 2
KE : KI	0 : 3
AV : KI	0 : 3
AE : KE	3 : 0
vrstni red: 1. KI, 2. AV, 3. AE, 4. KE,	

II. skupina:

EZ : IEZE	0 : 3
TE : ŠP	0 : 3
EZ : ŠP	0 : 3
IEZE : TE	3 : 0

EZ : TE	0 : 3
ŠP — IEZE	3 : 0
vrstni red: 1. ŠP, 2. IEZE, 3. TE, 4. EZ,	

finale:

za 3. mesto: IEZE : AV	0 : 3
za 1. mesto: KI : ŠP	3 : 0

končni vrstni red: 1. KI, 2. ŠP, 3. AV, 4. IEZE, 5. AE, 6. TE, 7. KE, 8. EZ

Ženske posamezno: 1. Ljubica Pompe, 2. Tončka Pfajfar (obe KI), 3. Lunder (AV).

Šah

I. kolo:

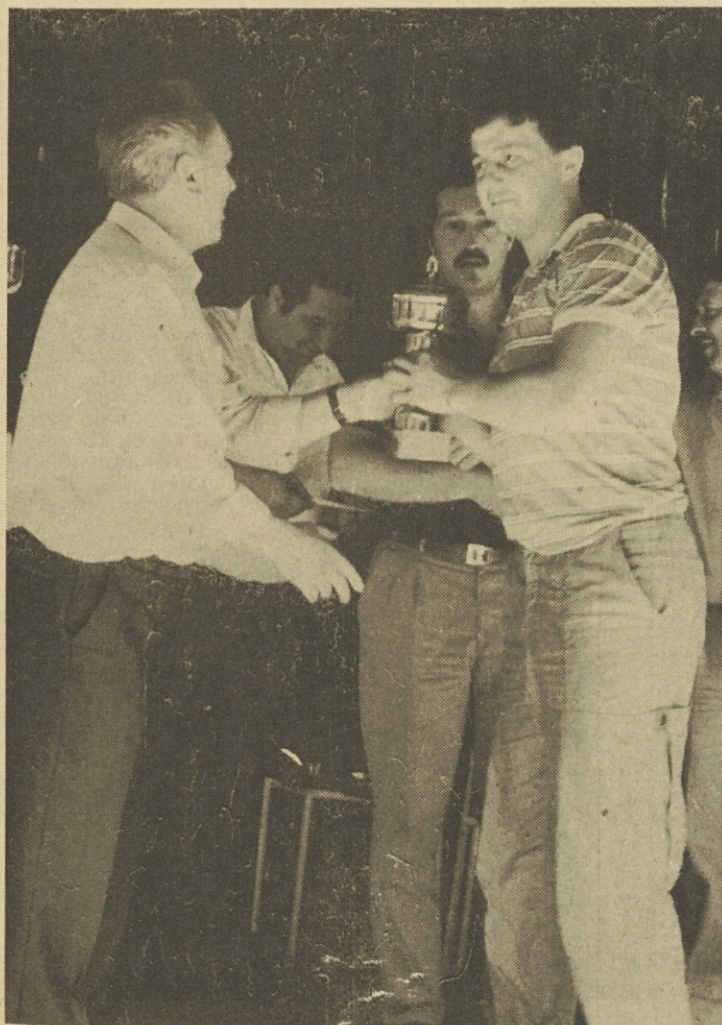
ERO — prost	
TE : KE	1 : 3
KI : CEO	3 : 1
IEZE : AV	2 : 2
AE : EZ	4 : 0

II. kolo:

ERO : TE	2 1/2 : 1 1/2
KE : KI	2 : 2
CEO : IEZE	0 : 4
AV : AV	3 : 1
EZ : prosta,	

III. kolo:

KI : ERO	2 : 2
----------	-------

Med ekipami se je na drugo mesto uvrstila Telematika.

Avtoelektrika je bila lani ekipno prva, letos tretja.

XXII. letne športne igre SOZD Iskra

IEZE : KE 2 : 2
 AE : CEO 3 : 1
 EZ : AV 0 : 4
 TE — prosta

IV. kolo:

ERO : IEZE 2 : 2
 TE : KI 2 : 2
 KE : AE 3 1/2 : 1/2
 CEO : EZ 3 : 1
 AV — prosta

V. kolo:

AE : ERO 1 1/2 : 2 1/2
 IEZE : TE 3 : 1
 EZ : KE 0 : 4
 AV : CEO 2 : 2
 KI — prosta,

VI. kolo:

ERO : EZ 3 : 1
 TE : AE 2 1/2 : 1 1/2
 KI : IEZE 3 : 1
 KE : AV 2 : 2
 CEO — prost

VII. kolo:

AV : ERO 1 : 3
 EZ : TE 1/2 : 3 1/2
 AE : KI 2 1/2 : 1 1/2
 CEO : KE 1 : 3
 IEZE — prosta

VIII. kolo:

ERO : CEO 4 : 0
 TE : AV 2 : 2
 KI : EZ 4 : 0
 IEZE : AE 3 : 1
 KE — prosta,

IX. kolo:

KE : ERO 3 : 1
 CEO : TE 0 : 4
 AV : KI 1 1/2 : 2 1/2
 IEZE : EZ 0 : 4
 AE — prosta,

končni vrstni red: 1. KE 22
 1/2, 2. IEZE 21, 3. ERO 20, 4.
 KI 20, 5. AV 17 1/2, 6. TE 17
 1/2, 7. AE 15, 8. CEO 8, 9. EZ
 2 1/2 točk.

Skupni končni vrstni red:

	točk
1. Kibernetika	1350
2. Telematika	1265
3. Avtoelektrika	1205
4. KE (IC-ISE-ZORIN)	1155
5. Avtomatika	1105
6. IEZE	925
7. Elektrozveze	810
8. ERO	780
9. Elektrooptika (CEO)	530
10. Kondenzatorji	485
11. Široka potrošnja	390
12. Elektronika	290
13. Delta	190
14. Zmaj	35
15. IKM	50

Besedilo in foto: Lado Drobež

LEGENDA

CEO — Elektrooptika
 AE — Avtoelektrika
 EL — Elektronika
 TE — Telematika
 KE — Kombinirana ekipa
 (IC-ISE-ZORIN)
 KI — Kibernetika
 KO — Kondenzatorji
 EZ — Elektrozveze
 AV — Avtomatika

Ekipno je letos slavila Kibernetika

Tokrat so se kot ekipa najbolje odrezali športniki iz Kibernetike.

SMD – strateška usmeritev

Posveta o površinski montaži elementov (SMD), ki sta ga pripravila Programski svet za elektronske elemente in Programski svet za skupne tehnološke osnove, se je udeležilo prek 100 strokovnjakov, kar kaže na velik interes vseh Iskrinih DO za tehnologijo, ki v svetu izredno prodira. Posvetovanja se je udeležil tudi Rado Faleskini, član KPO SOZD.

Začetne ugotovitve so pokazale, da že zastavljene skupne akcije v Iskri potekajo zelo koordinirano in vanje se vključuje že večina DO, saj se zavedajo pomena čim hitrejšega uvajanja nove tehnologije.

Igor Pompe, član KPO DO Elementi za RR dejavnost in organizator tega posveta je podal uvodne misli:

Obravnavati bodo teme: elementi, tehnologije, naprave za površinsko montažo, v literaturi imenovano:

**SMD surface mounting device
SMC surf. mount. components
SMT surf. mount. technology**

Razlog:

Težnja po miniaturizaciji, razvoj monolitnih integriranih vezij, sprememba v načrtovanju vezij, kar ima za posledico izvedbe občutljivih funkcij že v IC. Tako je tudi laminatna podlaga ustrežna. Majhnost in skrajšanje priključkov pa prinese še vrsto prednosti. Pri montaži ugotavljajo manj napak.

Prvi so množično začeli izdelovati taka vezja Japonci, najprej v široki potrošnji. Zaradi prednosti,

ki jih ta tehnologija nudi, prodira čedalje bolj tudi na profesionalno področje. Prodiranje je nekoliko počasnejše, ker želijo firme najprej amortizirati že inštalirano drago avtomatsko opremo.

Kljub temu je jasno, da bodo v nekaj letih na trgu konkurirali le tisti, ki bodo svoje izdelke nudili v tej tehnologiji. Seveda pa tudi ta tehnologija zahteva določena znanja in izkušnje, ki jih ni mogoče osvojiti čez noč.

Mislím, da to upravičeno lahko imenujemo tehnološka revolucija.

Iskra mora biti prisotna. K sreči smo se s podobno tehnologijo srečali že pri debeloplastnih hibridnih vezjih in imamo nekaj izkušenj. Menim, da smo že spet precej pozni, vendar če bomo hitro in resno ukrepali, bomo lahko nekoliko zmanjšali naš zaostanek. Kot bomo v teku posveta lahko slišali, posamezne skupine že delajo na teh problemih.

Nova tehnologija zahteva nov pristop v načrtovanju, tehnološkem znanju in opremi. Zahteva tudi prilagojene elemente.

Površinska montaža je naša strateška usmeritev, poleg usmeritve v profesionalne elemente – take, ki jih bomo lahko deklarirali po IECQ; Smeri našega prizadevanja: prilagoditi elemente (ustrezno embalarane PS 3), osvojiti tehnologije montaže PS 12, osvojiti načrtovanje SMD PS 12, kupiti in konstruirati ustrezno opremo PS 12. Mislim, da ima na tem projektu res interes in, da lahko ob ustrezni delitvi dela vsa Iskra interes in, da lahko ob ustrezni delitvi dela hitro uspe.

Slabe družbene razmere – več socialnega dela

Večplastna kriza, ki jo preživlja naša družbena skupnost, se drastično zrcali tudi v socialnih razmerah: narašča število ljudi, ki so se znašli v hudih materialnih, ali duševnih stiskah ter potrebujejo ustrezno strokovno, ali materialno pomoč. V takšnih razmerah se tudi kopiči delo strokovnjakov, ki se ukvarjajo s socialnim delom. Spreminja se struktura »socialnih primerov«, spreminjajo se zmogljivosti in možnosti socialnih služb. Skratka, novonastajajočim razmeram je treba prilagajati tudi način in metode

dela vseh socialnih dejavnosti.

Zato je višja šola za socialne delavce v teh dneh na pobudo republiškega komiteja za zdravstvo in socialno varstvo organizirala in izvedla strokovni seminar za 60 strokovnih delavcev različnih profilov, ki se v socialnih ustanovah in delovnih organizacijah ukvarjajo s socialnim delom pa morebiti premalo poznajo njegove osnove in nova strokovna dognanja s področja socialnega dela. To je bila tudi priložnost, da so strokovnjaki različnih profilov izmenjali izkušnje iz svoje vsa-

kdanje prakse. Kajti brez usklajenega in povezanega dela različnih strokovnjakov si danes ni mogoče zamišljati učinkovitega in uspešnega reševanja številnih, tudi povsem novih socialnih problemov, ki se pojavljajo v naši družbi. Dejstvo je, da stvarnosti in socialnih problemov vsi strokovnjaki ne gledajo in ne vidijo z enakimi očmi. Zato je takšno strokovno bližanje s socialnega zornega kota drugim strokovnjakom, kakor tudi samim socialnim delavcem, za njihovo uspešno delo z ljudmi samo koristno.

Naših štirideset let

Piše:
Dušan Željeznov

Naš sogovornik
ing. Vladimir Klavs

List iz zgodovine »Avtomacije«

Leta 1960 so me delegirali v Poslovno združenje Avtomacija za pomočnika glavnega direktorja. Iz tistega časa hranim zanimiv dokument pod naslovom »Nekaj podatkov o delu našega poslovnega združenja »Avtomacija« v prvem letu, za informacijo delovnim kolektivom združenih podjetij«. Sicer je naslov tega poročila malce dolg, vendar je njegova vsebina po svoje zanimiva in menim, da bi ga kazalo objaviti v celoti, kot dokument o nekem obdobju, ki je vendarle tesno povezano z zgodovino in razvojem Iskre.

Sobesednikovo sugestijo smo upoštevali in objavljamo poročilo o enoletnem delu združenja Avtomacija, ki nosi datum 9. 11. 1960. Takole je zapisano v tem dokumentu:

Točno pred letom dni, takoj po sejmju elektronike, je na pobudo delavskega sveta »Iskra« prišlo do osnivanja poslovnega združenja »Avtomacija«, ki zajema v glavnem sorodna podjetja slovenske elektroindustrije.

Ustanovni člani so: »Iskra«, IEV, Telekomunikacije, Tela, Institut za elektrono, TIO in Niko. K tem ustanovnim članom so med letom pristopili še: »Elektro-signal«, Tovarna optičnih izdelkov TOS in na današnji seji upravnega odbora »Avtomacije« je bilo soglasno sprejeto tudi še podjetje »Continental Export«, kot specializirano podjetje za zunanjetrgovinsko dejavnost našega poslovnega združenja.

Iniciativni odbor za osnivanje poslovnega združenja je imel tri sestanke in po formiranju in registraciji poslovnega združenja »Avtomacije« je imel upravni odbor »Avtomacije« do danes 11 rednih sej — od tega 9 v »Iskri«, eno v podjetju TIO in eno v

podjetju Niko. Prihodnja seja upravnega odbora bo v podjetju Telekomunikacije Ljubljana-Pržan.

Biro »Avtomacije« kot sekretariat in izvršilni organ sklepov upravnega odbora ima danes 50 delavcev in sicer: projektantska organizacija 35, sekretariat 3, komercialna 6, kapitalna izgradnja 1, uredništvo revije »Avtomatika« 2 in uprava 3.

Dosedanje administrativno delo biroja »Avtomacije« obsega kot sledi:

Oddelek za projektiranje obdeluje razne projektantske naloge kot usluge in sicer za »Iskro« — obrat Šempeter: izdelovanje galvanike, lakirnice, projekt čiščenja odpadnih vod ter razen tega še 6 drugih projektov za galvanike tretjih podjetij.

Tekstilna skupina izdeluje projekte avtomatizacije tovarne »Tiskanina« in tovarne MTT Maribor.

Metalurška skupina izdeluje določene projekte za avtomatizacijo proizvodnega postopka v Železarni Jesenice, Tovarni aluminija v Kidričevem in Tovarni dušika v Rušah.

Skupina je elektrogospodarstvo, skupina za projektiranje obdelovalnih strojev in skupina za avtomatizacijo tovarne »Tehnica« delajo na določenih nalogah.

Razen tega je investicijska skupina izdelala investicijski elaborat za Telo ter ima v pripravi razne druge investicijske elaborate naših, v »Avtomaciji« združenih podjetij.

Skupina za standardizacijo dela na koordinaciji zadevnih nalog med člani »Avtomacije«.

Uredništvo revije »Avtomatika« je doslej izdalo slovensko in srbohrvatsko izdajo prve številke, druga številka pa je v tisku.

Glavno delo našega poslovnega združenja pa je seveda v koordinaciji posameznih služb članov združenja in leži predvsem v iskanju skupnega interesnega imenovalca ter seveda tudi študija predlogov in problemov modernizacije in razvoja naše branše.

Pred očmi moramo imeti, da je na 14 sejah upravnega odbora »Avtomacije«, ki ga tvori 8 vodilnih predstavnikov delavskega samoupravljanja naših 8 podjetij in 8 glavnih direktorjev naših podjetij — da je diskutirano na teh sejah, ki trajajo po 5 ur, t. j. 70 ur, o vprašanih razvoja in napredka naše branše.

Rezultati teh naporov so v kratkem naslednji:

1) upravni odbor je smatral kot svojo osnovno nalogo povenitev proizvodnje in to v ostri specializaciji proizvodnje in delitvi čela, ter je v tem smislu sprejemal konkretne sklepe.

2) izvršni svet LRS je na pobudo upravnega odbora »Avtomacije« prvič predvidel v plan-

skem letu 1960 prva investicijska sredstva za branžni razvoj v znesku 118 milijonov din za investicije.

3) Za formiranje zavoda, za kar se je upravni odbor »Avtomacije« odločil, kot nosilca razvojnega dela, je odobren ustanovitveni kredit 111,5 milijonov din.

4) Odobrena so prva sredstva za skupno stanovanjsko izgradnjo v okviru zavoda, torej za družbeni standard »Avtomacije«, 30 milijonov din.

5) V perspektivnem planu LRS in v zvezi s postavitvijo petletnega plana (1961 — 65) je prvič postavljen prioritetni red in na prvo mesto izgradnja in razvoj slovenske elektroindustrije s posebnim poudarkom na naše poslovno združenje, ki je dalo iniciativo za tako odločitev izvršnega sveta LRS. Isto velja tudi za izgradnjo skupnega razvojnega in projektantskega zavoda.

6) Odobrena so sredstva za izdelavo elaborata za ta zavod v znesku 7 milijonov din pri lastni udeležbi 3 milijonov, skupno torej 10 milijonov din.

7) V zvezi s tem je načelno odobrena tudi prva etapa izgradnje tega zavoda v znesku 1,5 milijarde din.

8) Po razgovorih s predstavniki zveznega izvršnega sveta je to mesto naše branže, oz. našega poslovnega združenja »Avtomacija« zagotovljeno tudi v zveznem merilu.

9) Generalna direkcija jugoslovanskih železnih želi, da naše združenje najaktivneje sodeluje pri izgradnji železniške avtomatizacije, za katero predvidevajo v petletnem planu 30—35 milijard din, v sedemletnem planu pa 40—45 milijard din. V sodelavi z zainteresiranimi domačimi podjetji in Združenjem elektroindustrije v Beogradu smo predložili glavni direkciji JŽ, da »Avtomacija« postane nosilec tega tega posla in, da se »Avtomacija« dogovarja z inozemskimi — skupinami glede kooperacije in izposlovanja najugodnejših tehničnih in ekonomskih ponudb.

10) Jugoslovanska PTT uprava predlaga, naj se »Iskra« čim tesneje združi s podjetji IEV in »Telekomunikacije« v enotno proizvodno podjetje, ki naj bi prevzelo z že dogovorjenimi dobavami tudi dobave prenosnih naprav. Glede mestnih avtomatskih telefonskih central tečejo pogajanja z »Iskro« in ITT za našo Generalno direkcijo PTT za dobave dodatnih 100.000 priključkov, za katere bo ITT naredila plan financiranja in kooperacijsko pogodbo (predvideni so krediti 10 do 12 milijonov dolarjev za določeno dobo let). V petletnem planu predvideva Generalna direkcija PTT nove investicije v znesku 60-70 milijard din, v desetletnem planu pa pre-

dvideva nabavo 10 telefonov na 100 prebivalcev, kar znaša 2,3 milijona priključkov. Tudi generalna direkcija JŽ ima največ interesa sodelovati z našim poslovnim združenjem in s podjetji združenimi v »Avtomaciji«, ker eno samo teh naših podjetij pa tudi »Iskra« sama, ne bi bilo v stanju te konkretne dobave izvršiti v celoti.

11) Izreden interes za sodelovanje z našim poslovnim združenjem kažejo tudi druga velika proizvodna podjetja v inozemstvu, kot so to L. M. Ericsson za železniške naprave, Philips za širše sodelovanje v kinoakustiki, Siemens itd., predvsem zaradi ogromnih potencialnih možnosti, ki jih naše združenje predvideva in ki jih tuja podjetja posebno dobro ocenjujejo in razumejo.

Ob teh problemih se razume, da so konkretne naloge prerasle sposobnosti enega, ali drugega podjetja samega, temveč perspektiva imperativno zahteva sodelovanje vseh članov. Če preberemo zapisnike le nekaterih zadnjih sej upravnega odbora »Avtomacije«, bomo videli velike komplekse problemov o katerih teko razprave in so pripravljeni za realizacijo. Glavna razprava zajema vprašanja organizacije skupnih služb, skupnega investicijskega programa in skupnega nastopa pri vlaganju in združitvi finančnih sredstev in pomožnih služb naših podjetij. V tej smeri so glavne naloge n. pr. v združenju nabavnih služb, prodajnih služb, kapitalne izgradnje, razvojnih in projektantskih služb, v izdelavi skupnega investicijskega programa, v skupnem osvajanju standardizacije itd.

Brez dvoma si je poslovno združenje »Avtomacija« v teku dela in v kontaktih, ki jih je imelo z različnimi organi in organizacijami, pridobilo potrebno avtoriteto in ga štejejo za odločujoči faktor te branže v Jugoslaviji. To dejstvo bo vsem članom združenja tudi omogočilo nadaljnje uveljavljanje in pa skozi sodelovanje in specializacijo velik porast proizvodnje in perspektiv, kar bo vsekakor ugodno vplivalo tudi na delovne kolektive.

Uspešno dokončan razvoj naprav DRS 2/2500 in DRS 8/2500

»Tokrat predstavljamo naslednja člena iz veriga našega proizvodnega programa s področja sistemov digitalnega prenosa, s katerima dopolnjujemo prvo, ki omogoča različno stopnjo prenosa zmogljivosti 2 Mb/s in hkrati posegamo na drugo, ki omogoča različno stopnjo prenosa s zmogljivostjo 8 Mb/s. Izraženo s številom prenosnih VF kanalov sta ti naši napravi, 30, oz. 120 kanalov, za prenos po usmerjenih zvezah pa sta predvideni še zmogljivosti 480 in 1920 VF kanalov. Število različnih naprav, ki so potrebne za gradnjo omrežja je pa večje, saj vsaka izmed navedenih stopenj nastopa še v različnih frekvenčnih pasovih. Modularna zasnova naših novih naprav iz serije DRS omogoča enostaven prehod na različne frekvenčne pasove, z enostavno zamenjavo radiofrekvenčnega bloka. Sistem naprav DRS je zasnovan tako, da uporablja identično zasnovo tudi na tretji hierarhični ravni, to je na zmogljivosti prenosa 34 Mb/s.

Glede na ta dejstva lahko upravičeno pripisujemo sistemu DRS veliko tehnično vrednost, hkrati pa pomeni, da so nam sistemske rešitve za prehod na višjo zmogljivost in druge frekvence znane in nam časovno ne bodo tako oddaljene. V kolikor te naprave izpolnijo naša pričakovanja, bodo predstavljale hrbtenico Iskrinega sistema ruralnih zvez.« nam je na vprašanje o pomenu novorazvitih naprav povedal Boris Štemberger, mi pa smo se o napravah za radiorelejni prenos pogovorili še z Andrejem Lavričem in Draganom Obradovičem.

Nam lahko predstavite vaši napravi DRS 2/2500 in DRS 8/2500?

Andrej Lavrič: Ti napravi sta namenjeni prenosu digitalnih povork hitrosti 2,048 in 8,448 Mbit/s (kar ustreza prenosu 32, oz. 128 telefonskih kanalov) v frekvenčnem področju 2,5 GHz (2500 milijonov Hz). Dejansko je za naročnike uporabnih 30, oz. 120 telefonskih kanalov, ostali so namenjeni sinhronizaciji, oz. rabijo za prenos službenih podatkov.

Digitalni radiorelejni sistem nam služi za nadomestilo, ali podaljšek kableske linije (simetrične, ali nesimetrične) ali optične linije in tako zaokrožuje Iskrino ponudbo s področja digitalnega prenosa.

Pred prenosom moramo telefonske, ali podatkovne kanale grupirati v en snop, torej

časovno multipleksirati, kar naredimo s pomočjo Iskrinega PCM multipleksa.

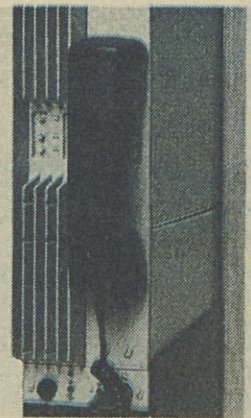
Napravi sta zgrajeni v modularni zasnovi. Ta omogoča sorazmerno preprosto prilagoditev raznim potrebam trga (končna postaja, relejna postaja, postaja z rezervo itd.), prilagodljivo projektiranje, ceneno proizvodnjo, montažo in servis. Posebno skrb pa smo posvetili tudi uporabi domačega materiala, ki smo ga vgradili povsod kjer je možno. Ta zasnova tudi omogoča razvojne dograditve, ne da bi morali spreminjati zasnovo naprave. Tako so odprte možnosti za osvajanje drugih frekvenčnih področij in dograjevanje prenosnih zmogljivosti. Naši napravi odlikuje še nizka poraba energije, kar je izredno pomembno za tiste postaje, ki morajo delovati na področju, kjer ni na razpolago primerne energetskega vira (omrežja 220V). V tem primeru bo možna uporaba sekundarnih energetskih virov (sonce, veter), seveda prek ustreznih pretvornikov in akumulatorja.

So tehnične karakteristike vaših naprav zadovoljive?

Andrej Lavrič: Tako rešitve na osnovi sodobne elektronike, kot tehnološki in konstrukcijski pristop so plod večletnih raziskav, ki jih je financirala Iskra in Raziskovalna skupnost Slovenije. Tehnične karakteristike pa uvrščajo naši napravi v sam vrh podobnih proizvodov v svetu. Omeniti še velja, da so pri raziskavah in razvoju sodelovali poleg Iskrinih strokovnjakov tudi sodelavci s Fakultete za elektrotehniko v Ljubljani in Beogradu ter Inštituta Jožef Stefan. Kot posebnost naj povem, da smo vzporedno z razvojem opravili tudi računalniško simulacijo in optimizacijo celotnega sistema in, da so bili rezultati meritev in simulacij skoraj popolnoma enaki.

Kje vse so tovrstne naprave uporabne?

Andrej Lavrič: »Na več področjih jih lahko uporabimo. PTT jih rabi pri povezovanju končnih in glavnih telefonskih central, tu pa so še posebni uporabniki, kot npr. elektrogospodarstvo, RTV itd. in za rezervne telefonske mreže. Poleg tega omogočajo v kompletu Iskrinim PCM 30 vzpostavitev 30 telefonskih linij (torej 30 hkratnih telefonskih pogovorov), od kateregakoli (odročnega) kraja, ki ni kablesko povezan s PTT omrežjem. Tako v tem kompletu

omogoča priključitev na PTT omrežje 30 telefonskih priključkov iz posameznih turističnih objektov v planinah, odročnih vasi, turističnih objektih na otokih, večjih gradbiščih, elektrarn itd.

Zaradi specifično izbranega frekvenčnega področja omogočajo te naše naprave vzpostavitev zvez na velike razdalje — tudi do 2500 km, čeprav tako velike razdalje za te prenosne kapacitete CCIR ne predvideva.

Glede na to, da kot rečeno zelo ustrezajo za povezovanje krajev pri instaliranju s tem, da obdržijo vse prednosti standardnega VSEP sistema, modularnost sistema pa omogoča variantne izvedbe vrste sorodnih analognih, oz. digitalnih RR naprav. Nadalje je omogočeno enostavno postavljanje posameznih modulov, blokov, oz. naprav brez posebnih orodij, ali pripomočkov. Velika integracija elementov, oz. sestavnih delov omogoča izdelavo naprav enostavne izvedbe in dimenzijsko omejenih gabaritov. Ta način gradnje nam je tudi omogočil enostavno medsebojno povezovanje na stopnji modulov, enot, oz. blokov ter s tem tudi zmanjšanje števila konektorjev za povezovanje, kar zagotavlja večjo zanesljivost naprav in končno boljše racionalizacijo sistema ožičenja med funkcijskimi bloki. Omogočena nam je tudi bila usmeritev na standardni, enojni, ali dvojni format tiskanih, za katere že obstaja utečena tehnološka priprava, postopki in orodja. Ker je izdelava ohišij za evropske formate tiskanih vezij iz posebnih prirejenih Al profilov, je tehnološka priprava in mehanska obdelava skržena na najmanjšo možno mero (odraz, vrtanje lukenj, izdelava navojev, sestavljanje). Tako je tudi možen hiter začetek serijske proizvodnje mehanskih delov, brez posebnih priprav, ali tehnoloških zahtev. Konstrukcijska izvedba v tej obliki tudi omogoča uporabo velikega števila ponavljajočih delov, kot so: ohišja enot, nosilni elementi, konzole, vodila, konektorska polja itd., s čimer je zagotovljena velika fleksibilnost pri gradnji različnih variant naprav.

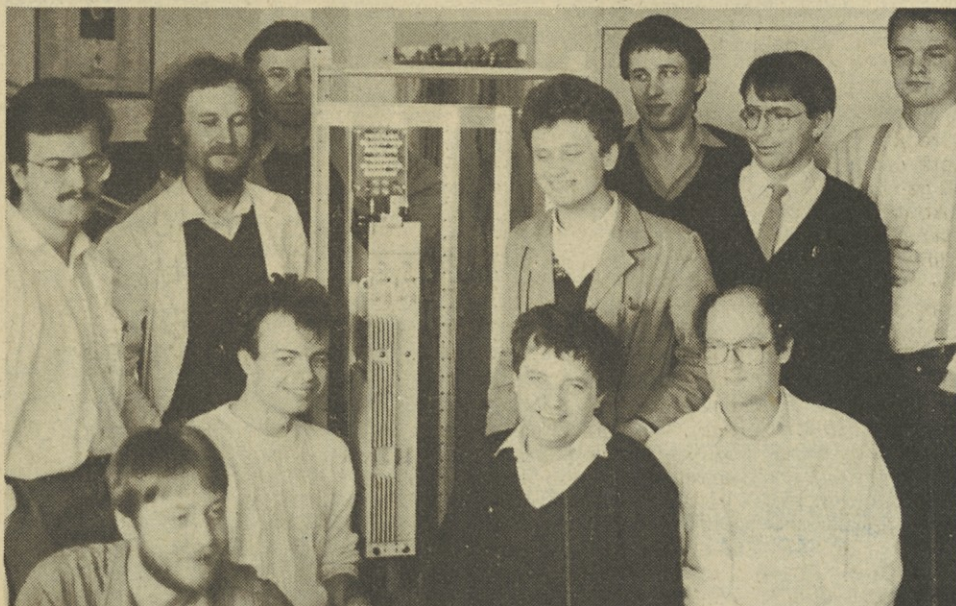
Kakšna so prednosti modularne gradnje VSEP sistema, ki ste jo uporabili pri izgradnji vaših naprav?

Dragan Obradović: Izvedba v modularni VSEP compact obliki omogoča racionalno koriščenje prostora pri instaliranju s tem, da obdržijo vse prednosti standardnega VSEP sistema, modularnost sistema pa omogoča variantne izvedbe vrste sorodnih analognih, oz. digitalnih RR naprav. Nadalje je omogočeno enostavno postavljanje posameznih modulov, blokov, oz. naprav brez posebnih orodij, ali pripomočkov. Velika integracija elementov, oz. sestavnih delov omogoča izdelavo naprav enostavne izvedbe in dimenzijsko omejenih gabaritov. Ta način gradnje nam je tudi omogočil enostavno medsebojno povezovanje na stopnji modulov, enot, oz. blokov ter s tem tudi zmanjšanje števila konektorjev za povezovanje, kar zagotavlja večjo zanesljivost naprav in končno boljše racionalizacijo sistema ožičenja med funkcijskimi bloki. Omogočena nam je tudi bila usmeritev na standardni, enojni, ali dvojni format tiskanih, za katere že obstaja utečena tehnološka priprava, postopki in orodja. Ker je izdelava ohišij za evropske formate tiskanih vezij iz posebnih prirejenih Al profilov, je tehnološka priprava in mehanska obdelava skržena na najmanjšo možno mero (odraz, vrtanje lukenj, izdelava navojev, sestavljanje). Tako je tudi možen hiter začetek serijske proizvodnje mehanskih delov, brez posebnih priprav, ali tehnoloških zahtev. Konstrukcijska izvedba v tej obliki tudi omogoča uporabo velikega števila ponavljajočih delov, kot so: ohišja enot, nosilni elementi, konzole, vodila, konektorska polja itd., s čimer je zagotovljena velika fleksibilnost pri gradnji različnih variant naprav.

Pri gradnji smo uporabili domače materiale na osnovi Al zlitin, ki so že same po sebi odporne na klimamehanske vplive okolice in so dostopne na domačem trgu, kot polizdelki standardiziranih oblik (pločevina, profili, trakovi).

V celoti vzeto pa modularni VSEP sistem gradnje omogoča znatno znižanje proizvodnih stroškov in s tem uspešnejši prodor na tržišče.

Boris Čerin

Nekaj sodelavcev iz razvoja in konstrukcije naprav DRS 2/2500 in DRS 8/2500

Predstavitev projekta Digitalizacija telekomunikacij

SOZD Iskra pripravlja sklope strateških investicijskih projektov, ki bodo podprli nadaljnji razvoj slovenskega gospodarstva in družbe. V obravnavi je že projekt »Digitalizacija telekomunikacij«, za mesec julij sta najavljena projekta »Aktorika« in »Računalništvo«, za jesen pa »Mikroelektronika«.

Projekt »Digitalizacija telekomunikacij« je bil že predstavljen v različnih uradnih in drugih skupinah. Povsod je bil zelo ugodno sprejet, saj gre za prvi konkretni slovenski projekt s področja elektronske industrije (podoben projekt je prvi predstavil mariborski TAM in sicer na področju avtomobilske industrije), ki je dobro izdelan, poleg tega pa bo imela njegova realizacija odločilen vpliv na nadaljnji družbenogospodarski razvoj.

V četrtek, 19. junija je bil omenjeni projekt predstavljen Medobčinski gospodarski zbornici za Gorenjsko, naslednji dan pa še Izvršilnemu odboru Splošnega združenja elektroindustrije Slovenije. Obe predstavitvi sta potekali v sejni sobi Iskre Telematike na Laborah, udeležili pa so se ju številni odločujoči predstavniki gospodarskega in družbenopolitičnega življenja občine, regije in republike. Z vsebino projekta so jih seznanili

člani kolegijskega poslovodnega organa SOZD Iskra s predsednikom Borisom Lasičem na čelu in predstavniki delovnih organizacij Telematika, Elektrozveze in Center za elektrooptiko.

Iskrina in tudi širša javnost projekt že poznata, saj je bil pod naslovom »Digitalizacija« v celoti objavljen v glasilih Iskra in Telematika, poleg tega pa izdan tudi v samostojni publikaciji. Nastal je v začetku letošnjega leta v Iskri Telematiki in je najprej pomenil globalno poslovno-strateško in investicijsko usmeritev te delovne organizacije do leta 1995. V zadnjih tednih je bil na pobudo SOZD Iskra dopolnjen: svoja prispevka sta dodali še delovni organizaciji Iskra Elektrozveze in Iskra Center za elektrooptiko, ki se programsko povežeta z digitalizacijo telekomunikacij.

Projekt »Digitalizacija telekomunikacij«, kakor se imenuje po novem, predstavlja globalno usmeritev SOZD Iskra do leta 1995 in temelji na številnih analizah in

elaboratih, ki so bili izdelani v DO Iskra Telematika, Iskra Elektrozveze in Iskra Center za elektrooptiko. Pri tem so bili upoštevani tudi dokumenti, kot so Plan razvoja SR Slovenije do 2000, Plan razvoja PTT Jugoslavije do leta 2000, kakor tudi aktualna gibanja na področju razvoja telekomunikacij in računalništva v svetu.

Iskra želi s projektom Digitalizacija telekomunikacij doseči predvsem dva glavna cilja — prvi je družbeni, drugi pa ekonomski:

1. Odločilen prispevek Iskre k razvoju in izgradnji slovenske in jugoslovanske teleinformatične infrastrukture

2. Dolgoročno maksimiranje dohodka in čistega dohodka Iskre, ob upoštevanju realne cene družbenih sredstev in predvsem na osnovi usmeritve v izvoz.

Iz spremljanj aktualnih gibanj tehnološkega razvoja v svetu — takoimenovane tretje tehnološke revolucije — in primerjave s

stanjem pri nas izhaja spoznanje in pobuda Iskre:

V naši družbi moramo takoj začeti povezati in učinkovito aktivnost za osvojitve lastne proizvodnje, razvoj in izgradnjo teleinformatične infrastrukture, ki naj z vidika telekomunikacij (v sinhronizaciji z razvojem drugih telekomunikacijskih in informatičnih sistemov) obsega tri logične stopnje v obdobju do leta 2000:

1. (kratkoročno) Usposobitev domače telefonije (proizvodnje in omrežja) za nadaljnji razvoj in sicer z optimalnim kombiniranjem analognih in digitalnih komutacijskih in prenosnih sistemov.

2. (srednjeročno) Osvojitve lastne proizvodnje in postopna izgradnja javnega digitalnega telekomunikacijskega omrežja — IDN

3. (dolgoročno) Uvajanje integriranih govornih in negovornih storitev — ISDN (v skupnem nastopu in sodelovanju vseh domačih proizvajalcev, nosilcev in uporabnikov teleinformatične infrastrukture.

Postavljena glavna cilja želi Iskra doseči z realizacijo projekta »Digitalizacija telekomunikacij« oziroma njegovih naslednjih sestavin (podprojektov):

1. Javni telekomunikacijski sistemi

V okviru tega podprojekta se bo Iskra usposobila za razvoj in proizvodnjo digitalnih modularnih central za vse ravni javnega telekomunikacijskega omrežja. Pri tem bodo centrale za višje ravni temeljile na Sistemu 12, ki ga bo osvojila s pomočjo dolgotrajnega poslovnega partnerja — firme BTM iz Belgije. Centrale za nižje ravni, predvsem za podeželska (ruralna) omrežja pa bodo rezultat lastnega znanja in nadaljnega razvoja Sistema Iskra 2000.

2. Zasebni telekomunikacijski sistemi

S tem podprojektom se bo Iskra na osnovi lastnega znanja usposobila za razvoj in proizvodnjo modularnih digitalnih, popolnoma elektronskih central sistema Iskra 2000, namenjenih za gradnjo zasebnih specialnih funkcionalnih telefonskih omrežij.

3. Telekomunikacijski terminali

V okviru tega podprojekta bo Iskra z lastnim znanjem razvila novo generacijo sodobnih telefonskih aparatov in večnamenskih telekomunikacijskih terminalov, ki bodo predstavljali osnovo digitalne teleinformatične periferije, le-ta pa bo naročnikom ponudila številne nove storitve.

4. Sistemi digitalnega prenosa

Cilj tega podprojekta je osvojitve proizvodnje sistemov za digitalni prenos, ki obsega opremo za združevanje posameznih ko-

munikacijskih (govornih ali podatkovnih) kanalov v večkanalne snope, digitalne mikrovalovne radiorelejne sisteme malih in srednjih prenosnih zmogljivosti, mobilne in ruralne radijske sisteme za naročniški nivo v javnih in zasebnih (funkcionalnih) omrežjih in opremo za digitalni prenos malih zmogljivosti po kovinskih kabljih.

5. Optične telekomunikacije

V okviru tega podprojekta bo Iskra razvila lastno tehnologijo za proizvodnjo monomodnega in multimodnega svetlovodnega vlakna za optične kable, pripadajoče optoelektronske opreme in linijske opreme za digitalni prenos prek optičnih kablov.

Našteti podprojekti predstavljajo nedeljivo funkcionalno celoto.

Projekt je izrazito izvozno usmerjen in bo imel velik vpliv na izboljšanje devizne bilance naše republike. Kot tipičen razvojni projekt bo prispeval k prestrukturiranju slovenskega gospodarstva v smeri industrije znanja. Ker je projekt tudi energijsko, surovinsko in ekološko nezahteven, je v celoti v skladu s splošnimi cilji nadaljnega družbeno-ekonomskega razvoja SR Slovenije in ga je potrebno obravnavati kot projekt širšega družbenega pomena. Zato Iskra upravičeno pričakuje od dejavnikov v združenem delu, kakor tudi v upravnih in političnih strukturah, da bodo projekt polno podprle ter s konkretnimi aktivnostmi omogočile njegovo učinkovito

Projekt »Digitalizacija telekomunikacij« je predstavil Aleksander Mihev, član KPO SOZD Iskra

S seje Izvršilnega odbora Splošnega združenja elektroindustrije Slovenije

Boris Lasič je napovedal še nove Iskrine strateško-investicijske projekte

realizacijo.

Na koncu velja opozoriti, da bi kakršnokoli odlaganje realizacije tega projekta imelo nepopravljive posledice ne samo za nadaljnji razvoj Iskre, temveč tudi za razvoj te dejavnosti v Sloveniji.

Iskrin projekt telekomunikacij in prehoda na digitalizacijo je uresničljiv zaradi že osvojenega znanja. Člani Izvršilnega odbora Splošnega združenja slovenske elektroindustrije so na predstavitvi v Telematiki menili, da bi ta projekt moral postati sestavni del načrtovanja razvoja ne le slovenskega gospodarstva, ampak tudi jugoslovanskih srednjeročnih planov razvoja in so zato zahtevali polno podporo vseh organov in organizacij. Ne le besedno, ampak tudi materialno, kar pomeni pridobivanje kreditov pod enakimi pogoji, kot to velja za druge prednostne naložbe, olajšave pri uvozu ter izenačitev drugih pogojev gospodarjenja.

Besedilo in foto: Kazimir Mohar

Iskra

Iskra-SOZD elektrokovinske industrije, n. sol. o.
Izobraževalni center Iskre,
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

razpisuje posebno obliko pospešenega izobraževanja za izpopolnjevanje strokovne izobrazbe po programu:

8. Zunanjetrgovinska šola v Iskri

v času od 3. 2. 1987 do 24. 4. 1987

Pospešeno strokovno izpopolnjevanje je namenjeno delavcem, ki jih Iskra usmerja na odgovornejša dela in naloge na področju mednarodnega poslovanja Iskre.

Vsebina:

Program je sestavljen iz izbranih splošnih in posebnih tem, ki celovito pokrivajo področje mednarodnega ekonomskega poslovanja organizacije združenega dela. Nova specifična in interdisciplinarna znanja, ki jih terja zunanjetrgovinsko poslovanje Iskre in mednarodno okolje, izhajajo iz teoretičnih osnov in so močno naravnana na aktualna vprašanja in družbeno ekonomske poslovne prakse s končnim poudarkom na Iskrini problematiki mednarodnega poslovanja.

Pogoji za vpis:

Za vpis v program strokovnega izpopolnjevanja se lahko prijavi vsak, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

- je zaposlen v Iskri vsaj 2 leti,
- ima višjo, ali visoko strokovno izobrazbo tehnične, ekonomske, pravne, ali izjemno tudi druge smeri,
- obvlada aktivno enega izmed svetovnih jezikov,
- je star manj kot 35 let.

Kandidati, ki niso oproščeni opravljanja posebnega strokovnega izpita za delo pri zunanjetrgovinskih poslih, morajo izpit, ki je eden izmed pogojev za ZT registracijo, opraviti do pričetka 8. ZT šole.

Temeljni seminar za zunanjetrgovinsko poslovanje, oz. za pripravo kandidatov za opravljanje posebnega strokovnega izpita bo od 29. 9. do 11. 10. 1986 v Portorožu, prvi izpitni rok bo v oktobru 1986.

Organizacija:

Skupne oblike andragoškega dela bodo organizirane celodnevno 6 dni v tednu. Kandidate opozarjamo, naj si prilagodijo obveznosti v zasebnem življenju na nadpovprečno obremenitev v času šolanja. Obiskovanje šole bo redna delovna obveznost.

V okviru priprav na šolanje bomo organizirali tudi temeljna predavanja o izbranih ekonomskih temah v obliki uvajalnega seminarja.

Nosilci programa:

Ekonomska fakulteta Borisa Kidriča, Ljubljana,
SOZD Iskra, Izobraževalni center, Ljubljana

Vodja programa:

dr. Mitja Tavčar, dipl. ing.

Strokovni koordinator programa:

dr. Vekoslav Potočnik

Čas in kraj:

S programom strokovnega izpopolnjevanja bomo pričeli v torek, dne 3. 2. 1987 ob 8., v hotelu Transturist, Škofja Loka. Zaključek programa šolanja predvidevamo 24. 4. 1987 ob 14.

Prijave:

Izpolnjene prijavnice naj organizacije, v katerih so kandidati zaposleni, pošljejo najkasneje do 10. avgusta 1986 na naslov: SOZD Iskra, Izobraževalni center Ljubljana, Trg revolucije 3/XI.

Posebej prosimo, da upoštevate razpisni rok, ker bomo pričeli s prijavi kandidatov za šolanje že v septembru 1986 (ZT registracija, dopolnilni tečajji tujih jezikov, uvajalni seminar).

Podrobnejše informacije o vpisnih pogojih, organizaciji, izvedbi in vsebini programa lahko dobite na tel. št.: 061/222-212.

Iskra

Iskra-Industrija elementov za elektroniko, n. sol. o

TOZD-Keramika-Tovarna tehnične keramike, n. sub. o.,
61000 Ljubljana, Pipanova pot 18

Ste razmišljali o tem, da bi zamenjali delovno okolje?

Pri nas v Iskri Elementi TOZD Keramika, v novih proizvodnih prostorih, potrebujemo

delavke za delo v proizvodnji

Zainteresirane vabimo, da pošljejo svojo vlogo v 8 dneh po objavi na naslov: Iskra Elementi, TOZD Keramika, Pipanova pot 18, Ljubljana.

Iskra

Iskra-SOZD elektrokovinske industrije, n. sol. o

Delovna skupnost skupnih služb,
61001 Ljubljana, Trg revolucije 3

objavlja prosta dela in naloge

2 svetovalcev v področju za inovacije

Pogoji:

- visoka izobrazba strojne, ali elektro smeri
- aktivno znanje 1 tujega jezika
- 4 leta delovnih izkušenj
- 3 mesečno poskusno delo

Kandidati naj svoje vloge z dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev pošljejo na naslov: SOZD ISKRA, DSSS — Sekretariat, Ljubljana, Trg revolucije 3.

Objava velja do zasedbe.

Mali oglasi

Prodaj el. bass kitaro Godwin (5M), el. ritem kitaro Elgita (2M), bobne Trowa (6M) in el. orgle Farfisa (10 M) tel. 061(571-671) int. 05 Dare.

Zahvala

Ob smrti drage
žene in mamice

Ide Leskovar

se zahvaljujemo Iskrašem za mnoge izraze sožalja, darovano cvetje in vsem, ki ste jo spremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo sodelavcem Kibernetike in projektive Inženiringa, ki so nam stali ob strani v času težke bolezni.

Njeni mož Martin in otroci

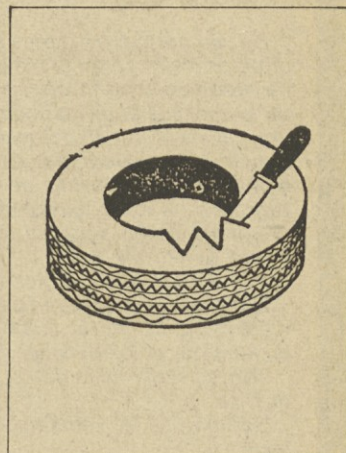
Cvetje v stari avtomobilski gumi

V današnjih avtomobilskih časih stare avtomobilске gume leže že vsepovsod. Pravzaprav z njimi navadno nimamo kaj početi. Toda z le malo iznajdljivosti jih bomo lahko kaj hitro »skrili« pred očmi za lepoto preobčutljivih prijateljev, obiskovalcev in tudi nas samih, kajti stare avtomobilске gume pač niso nekaj lepega, če kar tako same leže, bodisi kje na dvorišču, na zelenem vrtu, ali pa v gozdnem okolju. Zato pa jih je mogoče uporabiti na različne načine tako, da nam pomagajo naše bivalno okolje ne kvariti, temveč nasprotno, celo krasiti. Kako? Prav enostavno. Dvorišče si prav gotovo želimo imeti v zelenju in cvetju. Posode, ki jih v ta namen potrebujemo pa niso vselej čisto poceni. In — stare gume se tedaj ponudijo kar same od sebe, saj itak ne bi vedeli, kaj in kam z njimi. Le nekaj iznajdljivosti in smisla za lepo ter pripravne roke nam zadoščajo, da si s pomočjo starih avtomobilskih gum izoblikujemo prav atraktiven kotiček v našem dvorišču, ali vrtičku. Z močnim ostrim nožem bomo pri gumi na tleh izrezali izseko iz notranjih mehkejših delov drugega ob drugem tako, da nam bodo pozneje omogočile izoblikovati lepo cik-cak »rožo«, kot jo vidimo na naslednji sliki.

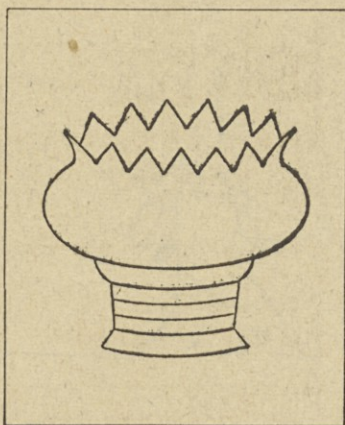
da nam bo končno le uspelo doseči tisto, kar želimo: lepo rožo namesto grde gume. Prav gotovo nam bo pri tem potrebno vsaj malo vztrajnosti, ki pa bo pozneje prav kmalu lepo poplačana. Le pogledmo dalje v naše olepševalno opravilo. Ko bo tako lepo izoblikovan »zgornji notranji del obdelovane gume, se bomo lotili še »spodnjega«. Gumo bomo seveda začasno obinili in v »spodnjem notranjem delu izrezali celoten notranji rob obroča gume. Morda bomo uspeli obenem tudi stojo zavihkov »zgoranje« strani nekoliko utrditi, da bodo na pogled potem še lepši. Tako pripravljeno staro gumo bomo lahko položili na kako krožno podlago, morda kar na kako staro platišče, ki smo ga popreje primerno

očistili in obarvali z izbrano barvo, ki jo bomo izbrali po svojem lastnem okusu. Z enako barvo bomo obarvali tudi celotno staro (že izrezano in primerno izoblikovano) gumo. Zdaj bomo lahko iz platišča in gume sestavili cvetlični stolpič. Zanj bomo izbrali primerno mesto v našem dvorišču ali vrtičku. Tam bomo notranjost stolpiča najprej nasuli s peskom, naprimer v celotno prostornino platišča in delno še v zunanje robove gume na njem. S tem bo cvetlični stolpič dobil zadostno lastno težo in enotno notranjo statično trdnost, ki mu bo potrebna pri njegovi kasnejši »službi«.

Zgornji del takega stolpiča bomo lahko napolnili z zemljo, ki je primerna za rože oziroma cvetje, ki ga nameravamo posaditi v tak, doma izdelani cvetlični stolpič. Prav gotovo bomo pri tem potrebovali tudi nekaj šote skupaj s plodno zemljo. Torej: s tem smo se izognili tako grdi gumi kot tudi nič lepšemu avtomobilskemu platišču, pridobili pa smo lični cvetlični stolpič, v

katerega lahko posadimo najrazličnejše cvetlice verjetno bomo najprej poizkusili z enoletnicami, ni pa izključeno, da nam bo ta stolpič služil tudi za trajnice, seveda s kasnejšo ustrežno zimsko zaščito.

Ker bo pri tem še najteže posamezne zavihke med izseki obrniti navzgor v stoječo lego, si bomo s takšnim preoblikovanjem »grdega« gumnega odpadka v lično »rožo« pač dali opraviti toliko časa,

Lažna kača

Zdaj je čas, ko v naših krajih zorijo češnje. Čeprav se jih vselej zelo veselimo, nam to priljubljeno zgodnje sadje neredkokdaj »zagrenijo« ptiči. Le-te, seveda, skušamo tako, ali drugače odgnati. Najpogosteje jih skušamo uplašiti. Mnogi si pri tem pomagajo s klopotcem. Vendar pa obstajajo še drugi, rekli bi, bolj prefinjeni načini. Tu se bomo na kratko zadržali pri zvijači, oz. triku z »lažno kačo«. Ta trik namreč ni preveč znan po naših krajih. Za kaj gre? Ptiči se kač boje, zato jim na naših češnjevih drevesih »postrežemo« prav z njimi, lažnimi seveda. Gotovo nam kje leži še kak krajši konec gumaste cevi za zalivanje vrta.

Potrebujemo ga le kakih trideset centimetrov. Takemu koncu cevi damo videz kače na primer s tem, da jo ustrezno »obarvamo« in pri tem ne pozabimo napraviti ji tudi oči. Takšnih »lažnih kač« je za obrambo sladkih češenj dobro napraviti več.

Navežemo jih na zgornji strani vej posebej tam, kjer je češnjevih sadežev največ skupaj. Ko bodo ptiči prileteli na češnjeve veje, bodo hitro »opazili nevarnost« in veje s češnjami rajši pustili na miru. Tako se bodo češnjevi sadeži ohranili nam, ki smo si češnjeva drevesa tudi posadili, ptiči pa si bodo s češnjami pač »postregli« kje drugje.

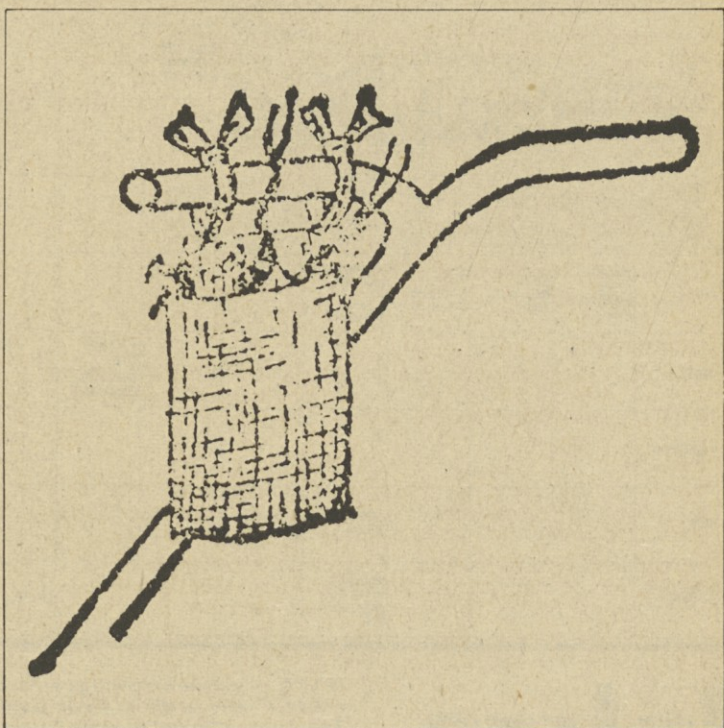

Vreča iz kavbojk

Kavbojke niso več tako v modi, kot so bile še pred nekaj leti. Zato jih raje ne nosimo, a ostajajo nam doma v omarah, kjer že itak manjka garderobnega prostora. Pa tudi, ker jih nosimo še vedno, naprimer občasno za kakšna čistilna dela pri hiši in stanovanju, si jih rade nekoliko preokrojimo. Pogosto jih »prenovimo« in napravimo še bolj praktične, tako, da jim skrajšamo hlačnice.

Prav te, odrezane dele hlačnic, pa lahko spet — še bolj praktično — uporabimo. Iz več takšnih hla-

čnic lahko sešijemo — vrečo. Pri tem okrepite šive. Odrežite dva trakova iz enakega materiala in ju sešijte na gornjem delu. Takšno vrečo je mogoče uporabiti za odpadke, na primer pri košnji trave na vrtu. Vrečo privežemo na ročico motorne kosilnice. Vanjo odlagamo razne manjše odpadke, na katere ob košnji naletimo pazeč, da ne bi v kosilnični nož zašel kak prevelik kamenček, kost, ki jo je bil v vrtu pred kratkim »odložil« kak »fifi«, ali pa kak konec nekoliko predebele vejice, ki so jo bili v travo zanesli igrajoči se otroci.

Njeni jubileji

Bo, bo gotovo bo danes zazvonil telefon in me bo poklical direktor. Pravzaprav bi me moral poklicati že predčerašnjim pa vem, da ni utegnil, pripravljal se je za sestanek kolegija. Včeraj je imel sestanek na občini in spet ni utegnil poklicati... Pravzaprav pa pri mojih petdesetih letih dan, dva gor, ali dol, to res ni tako zelo pomembno. Za direktorja je gotovo važnejših teh mojih trideset zvestih let v našem malem kolektivu. Tega zagotovo ne more spregledati, trideset delovnih let.

Gotovo se bo spomnil in me danes poklical v svojo lepo, svetlo, veliko pisarno.

»Tovarišica Justi, dajte, sedite! Saj boste kavico, kajne?«

Naslanjač, v katerega bom sedla, bo mehak; dobro se bom v njem počutila, čeprav mi bo kar malo nerodno in ne bom vedela, kam naj položim roke.

»No, za svoj rojstni dan si pa res smete vzeti nekaj minutk tudi zase.«

Spomnil se je, vedela sem, da ne bo pozabil. Zdaj je tako j laže.

»Sicer pa, tovarišica Justi, kaj ne mineva te dni tudi trideset let, odkar ste prišli v naš kolektiv?«

Da, res je, trideset. Prav dobro se še spomnim prvega dne, prve plače, delavnice, kakršna je bila v začetku. Veliko se je spremenilo, seveda, leta so to, čeprav se kdaj zdi, da so hitro minila...

»Čestitam, tovarišica Justi! Z vami smo bili vedno zadovoljni, veste. Saj ste tudi vi zadovoljni z delom, ki ga opravljate in z ljudmi v delavnici, kajne? No, pa z mano?«

Tovariš direktor, saj zdaj je -pa vam malo nerodno...

»Želim, da bi še naprej ostali med nami. Veste, dobre delavce znamo ceniti. Vem, da radi delate in, da vam delo pri nas v Iskri, veliko pomeni. Da, da,... take delavce potrebujemo. Zato pa vas tudi nismo pozabili ob vaših jubilejih! Čestitam še enkrat!«

Tako nekako mi bo voščil direktor in morda bo poleg še moj šef, ta bo samo prikimal in tudi on bo zadovoljen.

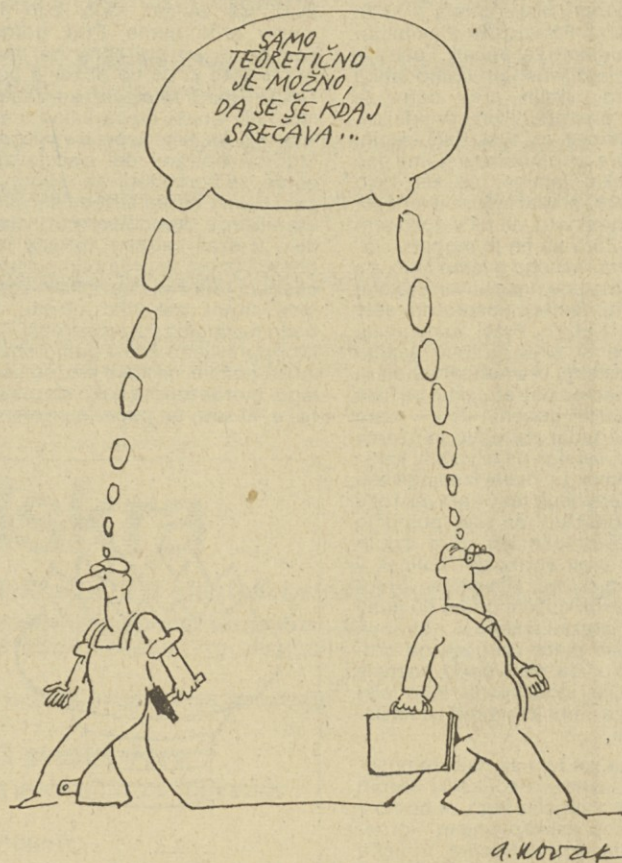
Nič zato, če zamuja nekaj dni, saj vem, da me bo danes gotovo poklical...

Dr — drrrrrrrrr; joj, saj sem vedela, saj sem vedela, da me ne bodo pozabili!

Hotela sem že dvigniti slušalko, a slušalke ni bilo nikjer. Zvonila je budilka, ob petih, kot vsako jutro.

Vstati bo treba in iti na šiht, kot že vseh trideset let...

JUSTI

					ISKRA	MARX	OPRAVILO	LANTAN	POVRŠINSKA MERA	UMORJENI ŠVEDSKI POLITIK	ZREZEK IZ STEGNA
					NENADNA TELESNA SLABOST						
					PRIPRAVA ZA OPRAV. DOLOČ. DELA						
					ROLLAND ROMAIN			PASJA PASMA	LESKOVAC		
					GLAV. M. EGIPTA				NAOČNIKI		
ISKRA	MAJHNO BITJE SPAČEN. VIDEZA	VINO-RODNA RASTL.	GLAV. M. SAUĐSKE ARABIJE	ZVEZNA DRŽ. ZDA 2. IN 4. SAMOGL.							
KROV					MAJHEN VRC						
					TOVARNA V MARIB.						
PREDNOST										OSEBNI ZAIEMK	VALJEVO
OČE					ARABSKA DRŽAVA			POGON NA DIVJAD			
BANJA					PROSTOR KJER KDO STALNO ŽIVI		ISKRA	KARENINA			

Iskra

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra — SOZD elektrokovinske industrije — Ljubljana. Ureja uredniški odbor. Glavni urednik: Pavle Gantar, pomočnik glavnega urednika Miloš Pavlica, odgovorni urednik Dušan Željznov, tehnični urednik Drago Pečenik. Izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo. — Naslov: Ljubljana, Gregorčičeva 23 telefon: 223-977. Priprava za tisk: DIC TOZD Grafika, Novo mesto. Tisk: ČTP Pravica — Dnevnik, TOZD Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS je glasilo oproščeno plačila davka od prometa proizvodov.